

Finansijski izvještaji za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2022. godine i Izvještaj nezavisnog revizora

Atos Banka a.d. Banja Luka

Sadržaj	Strana
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2 – 5
Izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022. godine	6
Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu 31. decembra 2022. godine	7
Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu završenu 31. decembra 2022. godine	8
Izvještaj o novčanim tokovima za godinu završenu 31. decembra 2022. godine	9
Napomene uz finansijske izvještaje	10 – 98

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji daju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srbkoj, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Nadzornom odboru godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava podnošenje godišnjih finansijskih izvještaja Skupštini akcionara na usvajanje.

Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2022., prikazani na stranama od 6 do 98, odobreni su od strane Uprave dana 13. mart 2023. godine za podnošenje Nadzornom odboru.

U ime i za račun Banke:

Igor Jovičić
Predsjednik Uprave

Predrag Kovačević
Član Uprave

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/I/V
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Nadzornom odboru i akcionarima Atos banke a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Atos banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembar 2022. godine, i Izvještaj o dobitku i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine i napomena uz finansijske izvještaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Banke na dan 31. decembar 2022. godine i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za godinu koja se tada završila u skladu sa zakonskom i računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke Republike Srbije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MrevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Banku u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja Banke u Republici Srbiji i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Banke na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine revidirao je drugi revizor, u čijem je Izvještaju od 19. aprila 2022. godine izraženo nemodifikovano mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cijelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije	Revizijski pristup
Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata – očekivani kreditni gubici	
<p>Kao što je navedeno u napomeni 11 Banka je iskazala kredite i potraživanja od komitenata u bruto iznosu od 650.490 hiljada KM, i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 32.138 hiljada KM.</p> <p>Banka primjenjuje Metodologiju za izračunavanje umanjenja vrijednosti za očekivane gubitke u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka propisanu od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske u daljem tekstu („Metodologija“).</p> <p>S obzirom da obračun umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima od komitenata, zahtjeva upotrebu složenih i kompleksnih modela i procjenu Uprave Banke, sam postupak utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen subjektivnoj procjeni Uprave Banke.</p> <p>Zbog kompleksnosti obračuna očekivanih kreditnih gubitaka i izloženosti subjektivnoj procjeni Uprave Banke, obračun umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja je odabran za ključno pitanje u reviziji finansijskih izvještaja Banke za period koji se završava 31. decembra 2022. godine.</p> <p>Uprava Banka je dala više informacija u napomeni 3.f) Finansijski instrumenti, napomeni 11 – Krediti i potraživanja od komitenata, napomeni 4.1. Kreditni rizik i napomeni 25.</p>	<p>Na osnovu procjene rizika, testirali smo obračun očekivanih kreditnih gubitaka i primjenu Metodologije koju Banka koristi i usaglašenosti iste sa zahtjevima MSFI 9 i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, kao i prepostavki koje su korištene za izradu metodologije.</p> <p>U okviru revizorskog tima, bio je uključen ekspert za ocjenu Metodologije koju Banka koristi i usaglašenosti iste sa zahtjevima MSFI 9 i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske.</p> <p>Stekli smo razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava Banke u procesu umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate tehnologije i pripadajuće interne kontrole.</p> <p>Procijenili smo i testirali dizajn, implementaciju i operativnu efikasnost ključnih kontrola za identifikaciju izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika. Procijenili smo i testirali kriterijume za faze (Stage-ove) u koje se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja.</p> <p>Na bazi uzorka provjerili smo obračun koji je Banka izvršila za očekivane kreditne gubitke za kredite koji su obezvrijeđeni na grupnoj osnovi.</p> <p>Na bazi uzorka testirali smo pojedinačno značajne kreditne izloženosti kako bismo procijenili rezervisanja za očekivane kreditne gubitke gdje je vršeno individualno umanjenje vrijednosti.</p> <p>Na bazi uzorka provjerili smo kriterije koji su bili osnov za određivanje da li je obezvredenje nastalo i da li su postojali uslovi za izračun na individualnoj osnovi.</p> <p>Na bazi uzorka provjerili smo kriterije za povećanje kreditnog rizika u vezi sa uticajem Covid -19.</p> <p>Razmatrali smo prepostavke Uprave, uključujući procjene budućih novčanih tokova, procjenu vrijednosti pripadajućih kolaterala i procjene nadoknadivosti istih.</p> <p>Procijenili smo modele koji se koriste za mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka, razumnost prepostavki, te potpunost i tačnost podataka koje je Banka koristila za procjenu umanjenja vrijednosti po kreditima koji imaju slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika. Na bazi uzorka testirali smo primjenu Odluke o upravljanju kreditnim rizikom.</p>

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava Banke je odgovorna za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke Republike Srpske i za one interne kontrole za koje Uprava Banke utvrđi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed pranevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenošći korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskem izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa Nadzornim odborom u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbeđujemo Nadzornom odboru izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtijeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih Nadzornom odboru, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskem angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 13. mart 2023. godine

Isidora Džombić
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA DAN 31. DECEMBRA 2022. GODINE

	Napomene	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
AKTIVA			
Novčana sredstva	7	229.910	280.937
Obavezna rezervna kod Centralne banke	8	82.284	89.701
Hartije od vrijednosti	9	83.982	40.256
Krediti i potraživanja od banaka	10	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	11	618.352	642.978
Nekretnine i oprema, i sredstva s pravom korišćenja	12	15.799	17.396
Nematerijalna imovina	13	2.875	3.897
Ostala aktiva	14	7.399	5.061
Odložena poreska sredstva	29	300	9
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	15	8	1.655
Ukupno aktiva		1.040.909	1.081.890
OBAVEZE			
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	16	20.259	24.890
Depoziti komitenata	17	792.177	841.127
Uzeti krediti	18	62.126	56.652
Ostale obaveze	19	11.415	13.476
Tekuća poreska obaveza		278	793
Odložena poreska obaveza	29	71	72
Rezervisanja	20	3.581	3.237
Ukupno obaveze		889.907	940.247
KAPITAL			
Acionarski kapital	21	61.974	62.198
Premija na akcionarski kapital		15.420	15.235
Zakonske i ostale rezerve iz dobiti		7.340	6.432
Revalorizacione rezerve		550	557
Rezerve fer vrijednosti		659	1.179
Zadržana dobit		65.059	56.042
Ukupno kapital		151.002	141.643
Ukupno obaveze i kapital		1.040.909	1.081.890

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranicama od 10. do 98. čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 13. mart 2023. godine

U ime ATOS BANK a.d. Banja Luka

Igor Jovićić
Predsjednik Uprave

Predrag Kovačević
Član Uprave

Nina Nikolić
Sertifikovani računovođa

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA

**IZVJEŠTAJ O DOBITKU ILI GUBITKU I OSTALOJ SVEOBUHVATNOJ DOBITI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2022.**

	<u>Napomene</u>	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Prihod od kamata	22a	37.169	37.348
Rashod od kamata	22b	(5.155)	(4.846)
Neto prihod od kamata		32.014	32.502
Prihod od naknada i provizija	23a	23.397	23.050
Rashod od naknada i provizija	23b	(6.444)	(4.967)
Neto prihod od naknada i provizija		16.953	18.083
Neto kursne razlike		(63)	66
Ostali poslovni prihodi i rashodi	24	2.935	5.655
Ukupni operativni prihodi		51.839	56.306
Neto dobitak/(gubitak) od umanjenja vrijednosti i rezervisanja za očekivane kreditne gubitke	25	(9.257)	(1.957)
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti	25	1.849	-
Neto operativni prihodi		44.431	54.349
Troškovi zaposlenih	26	(12.813)	(13.834)
Troškovi amortizacije	27	(4.380)	(4.462)
Ostali administrativni troškovi	28	(16.245)	(16.430)
Ukupni operativni rashod		(33.438)	(34.726)
Dobit prije poreza		10.993	19.623
Porez na dobit	29	(1.075)	(1.454)
Dobit tekuće godine		9.918	18.169
Ostala sveobuhvatna dobit			
Ostala sveobuhvatna dobit koja se neće reklassifikovati u dobitak ili gubitak:		-	3
Promjene fer vrijednost vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD		-	3
Poreski efekat	29	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit koja se može reklassifikovati u dobitak ili gubitak:		(1.847)	(826)
Neto promjene fer vrijednosti stalne imovine		-	(252)
Neto promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD	29	(2.052)	(634)
Poreski efekat		205	60
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine neto od poreza		(1.847)	(823)
Ukupan rezultat za obračunski period		8.071	17.346
Zarada po akciji (osnovna i razrijeđena)	21	159,61	292,12

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranicama od 10. do 98. čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Aкционарски капитал '000 KM	Premija на акционарски капитал '000 KM	Zakonske i ostale rezerve iz dobiti '000 KM	Rezerve fer vrijednosti '000 KM	Revalorizacione rezerve '000 KM	Zadržana dobit '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januar 2021.	62.198	15.235	6.226	1.775	794	38.069	124.297
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	18.169	18.169
Ostala sveobuhvatna dobit (OSD), neto od poreza	-	-	-	(596)	(227)	-	(823)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(596)	(227)	18.169	17.346
Transfer odloženog poreza	-	-	-	-	(10)	10	-
Prenos na rezerve Banke	-	-	206	-	-	(206)	-
Stanje na 31. decembar 2021.	62.198	15.235	6.432	1.179	557	56.042	141.643
Stanje na dan 1. januar 2022.	62.198	15.235	6.432	1.179	557	56.042	141.643
Otkup sopstvenih akcija	(224)	185	-	-	-	-	(39)
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	9.918	9.918
Ostala sveobuhvatna dobit (OSD), neto od poreza	-	-	-	(520)	-	-	(520)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(520)	-	-	(520)
Transfer u zadržanu dobit	-	-	-	-	(7)	7	-
Prenos na rezerve Banke	-	-	908	-	-	(908)	-
Stanje na 31. decembar 2022.	61.974	15.420	7.340	659	550	65.059	151.002

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranicama od 10. do 98. čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od kamata	36.822	36.881
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(4.604)	(3.460)
Neto prilivi po osnovu naknada i provizija	17.314	17.833
Ostali prilivi	1.188	769
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenim i dobavljačima	(29.058)	(30.173)
Plaćeni porez na dobit	(1.675)	(1.094)
Novčani priliv prije promjena na poslovnim sredstvima i obavezama	19.987	20.756
Promjene na poslovnim sredstvima i obavezama		
Neto smanjenje/(povećanje) obavezne rezerve kod Centralne banke	7.424	(11.107)
Neto smanjenje/(povećanje) kredita i potraživanja od komitenata	25.371	(10.936)
Neto smanjenje/(povećanje) ostale aktive	(3.321)	758
Neto povećanje/(smanjenje) depozita banaka i ostalih finansijskih institucija	(5.113)	(9.596)
Neto povećanje/(smanjenje) depozita komitenata	(50.072)	126.033
Neto povećanje/(smanjenje) obračunatih kamata i ostalih obaveza	(359)	590
Promjene na poslovnim sredstvima i obavezama	(26.070)	95.742
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	(6.083)	116.498
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Prodaja/(sticanje) nekretnina i opreme	(1.209)	(1.882)
Prodaja/(sticanje) nematerijalne imovine	(77)	(1.289)
Primljene dividende	4	4
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti	31.525	14.020
Sticanje hartija od vrijednosti	(77.609)	(4.000)
Neto novčani tokovi iz aktivnosti investiranja	(47.366)	6.853
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi uzetih kredita	21.957	6.136
Odlivi uzetih kredita	(16.484)	(8.530)
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija	(39)	-
Odlivi po osnovu plaćanja za sredstva sa pravom korišćenja	(1.328)	(1.269)
Neto novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja	4.106	(3.663)
Kursne razlike, neto	1.121	2.030
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenta	(48.222)	121.718
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	281.334	159.616
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	233.112	281.334
Novac i novčana sredstva se sastoje od sljedećih pozicija:		
Bruto novčana sredstva (napomena 7)	233.112	281.334
233.112	281.334	

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranicama od 10. do 98. čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OSNOVNI PODACI O BANCI

ATOS BANK a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka") je društvo osnovano u Republici Srpskoj. Sjedište Banke je u Banjoj Luci, ulica Jevrejska 71.

Banka je osnovana 29. januara 1999. godine kao nezavisna banka pod imenom Komerc banka a.d. Banja Luka. Banka je počela sa radom na osnovu odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske broj 03-608-I/98. Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci broj U/I 438/99 od 31. marta 1999. godine Banka je dobila naziv Zepter Komerc banka, a Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci broj 071-0-REG-07-002020 od 19. septembra 2007. godine Banka je promjenila naziv i posluje kao Volksbank a.d., Banja Luka. Pod nazivom Sberbank a.d. Banja Luka, Banka je poslovala od 31. decembra 2012. godine nakon preuzimanja Sberbank Europe AG, Beč, Austrija od strane Sberbank Rusija, Moskva, Rusija, u prvom kvartalu 2012. godine. Okolnosti koje su nastupile u februaru 2022. godine, u vezi sa situacijom u Ukrajini, uzimajući u obzir i nju uvođenja dodatnih sankcija finansijskim institucijama povezanim sa Rusijom, uključujući isključenje iz SWIFT sistema, stvorile su strah kod klijenata i dovele do snažnog odliva depozita što je dovelo Banku u situaciju ugrožene likvidne pozicije. Zbog ove situacije, dana 28. februara 2022. godine, Agencija za bankarstvo Republike Srpske je donijela rješenje o oduzimanju saglasnosti za posjedovanje kvalifikovanog učešća Sberbank Europe AG, Beč, Austrija, na osnovu toga što je utvrdila da je Jedinstveni sanacijski odbor („Single Resolution Board“) potvrđio ocjenu Evropske centralne banke o propadanju ili vjerovatnoj propasti Sberbank Europe AG, Beč, Austrija; da bi narednog dana, 1. marta 2022. godine, donijela rješenje o pokretanju postupka restrukturiranja nad Bankom. Dana 8. marta 2022. godine, Agencija za bankarstvo Republike Srpske je donijela rješenje o primjeni prodaje akcija Banke kao instrumenta restrukturiranja, kao i prodaji akcija u vlasništvu Sberbank Europe AG, Beč, Austrija, Novoj Banci a.d.Banja Luka. Na osnovu ovog rješenja, Agencija za bankarstvo Republike Srpske i Nova Banka su 30. marta 2022. godine potpisale ugovor o kupoprodaji akcija Banke. Banka je nastavila sa neometanim i redovnim radom, počev od 3. marta 2022. godine, obezbjeđujući ispunjavanje svih svojih obaveza prema klijentima i drugim zainteresovanim stranama. Od 23. maja 2022. godine Banka posluje pod imenom ATOS BANK a.d. Banja Luka, te nastavlja da pruža proizvode i usluge svojim klijentima u 27 poslovnica.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, te poslova platnog prometa. U skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka ima centralu u Banjoj Luci i dvadeset i sedam organizacionih dijelova u sljedećim gradovima: Banja Luka, Kozarska Dubica, Bijeljina, Gradiška, Srbac, Prijedor, Istočno Sarajevo, Trebinje, Prnjavor, Brod, Doboj, Gacko, Laktaši, Ljubinje, Trn, Teslić, Novi Grad, Modriča, Pale i Derventa.

1. OSNOVNI PODACI O BANCI (nastavak)

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka je imala 371 zaposlenog radnika (31. decembar 2021: 386 zaposlenih radnika).

Uprava

Igor Jovičić	Predsjednik uprave Banke	01.08.2022-07.05.2026.
Aleksandar Kesić	Predsjednik uprave Banke	06.05.2018-31.07.2022.
Sandro Mihajlović	Član uprave Banke	06.05.2018-07.05.2026.
Slobodan Zrilić	Član uprave Banke	06.05.2018-28.02.2023.

Nadzorni odbor

Sanjin Kosić	Predsjednik Nadzornog odbora	26.05.2022-23.10.2026.
Alexander Witte	Predsjednik Nadzornog odbora	22.10.2018-16.05.2022.
Branko Krsmanović	Član Nadzornog odbora	01.08.2022-23.10.2026.
Bojan Baškot	Član Nadzornog odbora	26.05.2022-23.10.2026.
Jovo Suđić	Član Nadzornog odbora	26.05.2022-23.10.2026.
Andreja Popović	Član Nadzornog odbora	26.05.2022-23.10.2026.
Igor Jovičić	Član Nadzornog odbora	26.05.2022-31.07.2022.
Petar Grujić	Član Nadzornog odbora	22.10.2018-05.03.2022.
Ilka Wilius	Član Nadzornog odbora	22.10.2018-28.02.2022.
Stevan Dimitrijević	Član Nadzornog odbora	22.10.2018-05.03.2022.
Stephan Franz Dertning	Član Nadzornog odbora	22.10.2018-02.03.2022.

Odbor za reviziju

Aleksandra Grčić	Predsjednik Odbora za reviziju	31.05.2022-31.05.2026.
Amel Kadić	Predsjednik Odbora za reviziju	07.05.2019-30.05.2022.
Mile Banika	Član Odbora za reviziju	31.05.2022-31.05.2026.
Ivana Džombić	Član Odbora za reviziju	31.05.2022-31.05.2026.
Polina Danilova	Član Odbora za reviziju	07.05.2019-30.05.2022.
Goran Drobnjak	Član Odbora za reviziju	07.05.2019-30.05.2022.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA**2.1 Izjava o usaglašenosti i sastavljanje finansijskih izvještaja**

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske („ABRS“) donesenim na osnovu spomenutih zakona:

- Zakon o računovodstvu i reviziji RS propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama RS propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodnospomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji RS, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- ABRS je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima uticaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 5.821 hiljadu KM u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 – razlika u iznosu od 1.097 hiljada KM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – razlika u iznosu od 2.092 hiljade KM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) – razlika u iznosu od 2.464 hiljade KM, od čega se iznos od 2.390 hiljada KM odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 74 hiljade KM na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 26. Odluke za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga i ostala potraživanja – razlika u iznosu od 169 hiljada KM.

Banka je u skladu sa članom 32. Odluke prikazala manju vrijednost stečene materijalne imovine za iznos od 4.288 hiljada KM u odnosu na vrijednost te imovine koja bi se prikazala u skladu sa MSFI 5, jer je stečenu materijalnu imovinu evidentirala po neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja koju je stekla u postupku naplate potraživanja, u skladu sa Odlukom, kako ne bi iskazivala prihod po osnovu sticanja imovine do njene stvarne prodaje/realizacije. Banka bi tu imovinu shodno MSFI 5 trebala evidentirati po vrijednosti 4.296 hiljada KM, a koja predstavlja njenu fer vrijednost.

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine:

- koja je stečena u posljednje tri godine u iznosu od 2.016 hiljada KM,
- koja je stečena u periodu dužem od tri godine u iznosu od 2.271 hiljade KM.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)**2.1 Izjava o usaglašenosti i sastavljanje finansijskih izvještaja (nastavak)**

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte:

	31. decembar 2021. ‘000 KM	31. decembar 2022. ‘000 KM
	Za godinu završenu 31 decembra 2021.	Za godinu završenu 31 decembra 2022.
Sredstva	(6.711)	(10.053)
Obaveze	(888)	(56)
Zakonske i ostale rezerve iz dobiti	(7.599)	(10.109)
Finansijski rezultat prije oporezivanja	1.641	2.510

Prikazani efekat u iznosu od 2.510 hiljada KM predstavlja umanjenje obračunate razlike između veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke dobijene primjenom Odluke u odnosu na izračun koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Do umanjenja obračunate razlike je došlo u najvećoj mjeri uslijed uvećanja ispravke vrijednosti obračunate na osnovu internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9.

Za detaljan pregled kretanja ispravke vrijednosti tokom obračunskog perioda, pogledajte napomenu 11.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)**2.2 Izmjene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primjena obavezni u tekućoj godini**

Slijedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Referenci na konceptualni okvir (izmjene i dopune MSFI 3);
- Koncesije za najam u vezi sa COVID-19 nakon 30. juna 2021. godine (izmjene i dopune MSFI 16);
- Nekretnine, postrojenja i oprema: Prihodi prije namjeravane upotrebe (izmjene i dopune MRS 16);
- Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora (izmjene i dopune MRS 37);
- Godišnja poboljšanja (ciklus 2018. – 2020.): – Prva primjena zavisnog subjekta (izmjene i dopune MSFI 1) – Naknade u testu '10 procenata' za prestanak priznavanja obaveza (izmjene i dopune MSFI 9);
- Podsticaji najmova (izmjene i dopune MSFI 16);
- Oporezivanje u mjerenu fer vrijednosti (izmjene i dopune MRS 41).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

2.3 Standardi koji su izdati od strane Odbora za Međunarodne standarde ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 17 'Ugovori o osiguranju';
- Izmjene i dopune MSFI 17 'Ugovori o osiguranju' (izmjene i dopune MSFI 17 i MSFI 4);
- Klasifikacija obaveza kao kratkoročnih ili kao dugoročnih (izmjene i dopune MRS 1);
- Objelodanjivanje računovodstvenih politika (izmjene i dopune MRS 1 i MSFI izjava o praksi 2);
- Odgođena porezna imovina i obaveze koje proizlaze iz pojedine transakcije (izmjene i dopune MRS 12).

Banka je izabrala da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego što oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)**2.4 Funkcionalna i prezentaciona valuta**

Finansijski izvještaji Banke su iskazani u hiljadama konvertibilnih maraka („KM“). Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i funkcionalnu valutu Banke. Vrijednosti su zaokružene na najbližu hiljadu (ako drugačije nije navedeno). Moguća su neslaganja za 1h KM u zbirovima po osnovu zaokruženja.

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) sprovodi politiku kursa na principu „Currency Boarda“ prema kojem je KM vezana za EUR u odnosu 1 : 1,95583 koji je korišćen kroz 2021. i 2022. godinu. Očekuje se da Centralna banka zadržati ovaku politiku deviznog kursa i u doglednoj budućnosti.

2.5 Korišćenje procjena i pretpostavki

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumjevanja pretpostavki, koji imaju efekte na iskazane vrijednosti sredstava i obaveza, kao i objelodanjuvanja potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a koje djeluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrijednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrijednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrijednosti koja je procijenjena na ovaj način. Procjene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procjene izvršene, su rezultat redovnih provjera. Ukoliko se putem provjere utvrdi da je došlo do promjene u procjenjenoj vrijednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izvještajima u periodu kada je došlo do promjene u procjeni, ukoliko promjena u procjeni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promjene u procjeni i narednim obračunskim periodima, ukoliko promjena u procjeni utiče na tekući i buduće obračunske periode. Pogledati napomenu 5 – Računovodstvene procjene i pretpostavke u primjeni računovodstvenih politika.

2.6 Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Uprava Banke je procijenila sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa „going concern“ principom i zadovoljni su što Banka raspolaže sa resursima da nastavi poslovanja u doglednoj budućnosti. U toku 2022. godine nad Bankom je pokrenut i uspješno završen postupak restrukturiranja uslijed problema sa likvidnosti izazvanih panikom deponenata nakon potvrde ocjene Evropske centralne banke o propadanju ili vjerovatnoj propasti Sberbank Europe AG, Beč, Austrija od strane Jedinstvenog sanacijskog odbora („Single Resolution Board“). Agencija za bankarstvo Republike Srpske je donijela rješenje o primjeni prodaje akcija Banke kao instrumenta restrukturiranja, kao i prodaji akcija u vlasništvu Sberbank Europe AG, Beč, Austrija, Novoj Banci. Na osnovu ovog rješenja, Agencija za bankarstvo Republike Srpske i Nova Banka a.d.Banja Luka su potpisale ugovor o kupoprodaji akcija Banke. Banka je nastavila sa neometanim i redovnim radom, počev od 3. marta 2022. godine, obezbjeđujući ispunjavanje svih svojih obaveza prema klijentima i drugim zainteresovanim stranama. Osim ovoga, rukovodstvo nije svjesno bilo kakve materijalne neizvjesnosti koje bi mogle da dovedu do značajne sumnje na sposobnost Banke da nastavi poslovanje. Zbog toga, finansijski izvještaji su izrađeni u skladu sa „going concern“ principom.

Zakonom o bankama Republike Srpske, član 37., stav 4. i Odlukom o izračunavanju kapitala banaka, član 34., stav 1. propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti regulatornog kapitala od 12% i način obračuna istog.

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala koeficijent adekvatnosti kapitala od 21,1% bez uključene ostvarene tekuće dobiti za 2022. godinu (31. decembar 2021: 17,6%, bez uključene ostvarene tekuće dobiti za 2021. godinu).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)**2.7 Operativno okruženje Banke**

Nakon dvije godine opterećene pandemijom uzrokovanim virusnim oboljenjem COVID-19 koja je posebno u toku 2020. godine izazvala značajno usporavanje privrednih aktivnosti kao posljedica izuzetno oštrih mjera za suzbijanje širenja oboljenja, 2022. godinu je obilježio snažan rast cijena na globalnom nivou koji je mjeran stopom inflacije odnosno indeksom rasta potrošačkih cijena iznosio oko 9%. U cilju sprječavanja daljnog rasta cijena, države su intervenisale putem mjera monetarne politike na način da su povećavale referentne stope po kojima centralne banke pozajmjuju ili drže novac a što je dovelo i do rasta tržišnih kamatnih stopa. Ovo je posebno imalo uticaja na području Evro zone gdje su EURIBOR referentne stope prvi put nakon 2013. godine izašle iz negativne zone. Sve se ovo reflektovalo i na lokalno bankarsko tržište koje u svom poslovanju koristi referentne stope za valutu EUR obzirom na režim valutnog odbora pod kojim funkcioniše lokalna valuta.

Procjena je da je ukupna ekonomski aktivnost u Republici Srpskoj u 2022. godini, mjerena realnim kretanjem bruto društvenog proizvoda (BDP), povećana za 4,0% u odnosu na 2021. Zabilježen je rast cijena na malo, odnosno inflacija od 13,6%.

Uprava Banke je preduzimala neophodne mjere u cilju osiguranja održivosti poslovanja Banke i kako bi podržala svoje klijente i zaposlene, a koje se odnose na omogućavanje aneksiranja postojećih kreditnih izloženosti u cilju zamjene promjenljive kamatne stope vezane za EURIBOR za fiksnu stopu.

Buduće efekte trenutne ekonomski situacije i navedenih mjera je teško predvidjeti te se trenutna očekivanja i procjene Uprave Banke mogu razlikovati od stvarnih rezultata.

Za potrebe vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka („ECL“) Banka koristi procjene kao što je prognoza makroekonomskih varijabli. Kao što je slučaj i sa svakom ekonomskom prognozom, projekcije i vjerovatnoća njihovog ostvarenja su predmet visokog stepena neizvjesnosti i s toga stvarni rezultati mogu značajno odstupati od onih projektovanih.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE**a) Prihodi i rashodi od kamata**

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o dobitku i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za sve instrumente koji donose kamatu po načelu obračunatih kamata primjenom metode efektivne kamatne stope, to jest, po stopi koja diskontuje procijenjene novčane tokove na neto sadašnju vrijednost tokom trajanja ugovora. Takvi prihodi i rashodi prikazani su kao prihodi i rashodi od kamata po efektivnoj kamatnoj stopi u izvještaju o dobitima i gubicima i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi i rashodi od kamata takođe uključuju prihode i rashode od naknada i provizija od kredita i potraživanja od klijenata ili pozajmice od banaka, priznatih na osnovi efektivne kamatne stope.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja prihoda ili rashoda od kamata u odgovarajućem vremenskom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjene buduće gotovinske isplate ili uplate kroz očekivano trajanje finansijskog instrumenta ili tamo gdje je prikladno, kraći period, na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze. Prilikom računanja efektivne kamatne stope, Banka vrši procjenu gotovinskih tokova uzimajući u obzir sve uslove ugovora koji se odnose na finansijski instrument, ali ne uzimajući u obzir buduće kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i provizije koje su ugovorne strane platile ili primile, a koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte.

Prihod od kamata izračunava se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim za (i) finansijsku imovinu koja je kreditno obezvrijedena (Nivo kreditnog rizika 3), za koju se prihod od kamata izračunava po efektivnoj kamatnoj stopi na neto knjigovodstvenu vrijednost (bruto knjigovodstvena vrijednost umanjena za ispravku vrijednosti) i (ii) finansijska imovina kupljena ili plasirana sa umanjenjem vrijednosti uslijed kreditnog gubitka, za koju se originalna efektivna kamatna stopa prilagođena kreditnom riziku primjenjuje na neto knjigovodstvenu vrijednost.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**b) Prihodi i rashodi od naknada i provizija**

Prihodi i rashodi od naknada većinom se sastoje od naknada za obavljanje domaćeg i međunarodnog platnog prometa, izdavanje garancija i akreditiva, kartično poslovanje, i po mjenjačkim poslovima, te se priznaju u izvještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti nakon što je usluga pružena.

c) Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranim valutama se preračunavaju u funkcionalnu valutu po važećem kursu na dan transakcije. Dobici i gubici po osnovu kursnih razlika proizašli iz izvršenja takvih transakcija priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Nemonetarna imovina i stavke u stranoj valuti koje se mjere po istorijskom trošku preračunavaju se po kursu na datum transakcije i ne preračunavaju se ponovno na datum bilansa.

d) Neto dobici i gubici od kupoprodaje valuta, kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza i finansijske imovine raspoložive za prodaju

Neto dobici i gubici od kupoprodaje valuta uključuju nerealizovane i realizovane dobitke i gubitke po osnovu kupoprodaje valuta i derivatnih finansijskih instrumenata. Neto dobici i gubici od kursnih razlika nastalih svođenjem monetarne imovine i obaveza denominovanih u stranoj valuti, klasificuju se kao ostali poslovni prihodi ili rashodi. Neto dobici i gubici od hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju uključuju realizovane neto dobitke i gubitke od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju.

e) Porez na dobit

Porez na dobit se bazira na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odloženog poreza. Porez na dobit iskazuje se u izvještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u kapitalu i rezervama, kada se porez na dobit priznaje u kapitalu i rezervama. Tekući porez predstavlja očekivanu poresku obavezu obračunatu na oporezivu dobit za godinu prema zakonima Republike Srbije, koristeći poreske stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum bilansa i sva usklađivanja poreske obaveze iz prethodnih razdoblja.

Odloženi porezi obračunavaju se metodom bilanske obaveze. Odloženi porez na dobit odražava neto poreske efekte privremenih razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza na dobit. Mjerjenje odložene poreske imovine i obaveza prikazuje poreske posljedice koje bi proizašle iz načina na koji društvo na datum izvještavanja očekuje da naplati odnosno podmiri knjigovodstvenu vrijednost imovine odnosno obaveza, na osnovu poreskih stopa koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja.

Odložena poreska sredstva i obaveze se ne diskontuju, a u izvještaju o finansijskom položaju se iskazuju kao dugoročna imovina i/ili dugoročne obaveze. Odložena poreska sredstva priznaju se do iznosa za koji je vjerovatno da će se ostvariti oporeziva dobit dovoljna za njeno korišćenje. Na svaki datum izvještavanja, Banka ponovo procjenjuje nepriznatu potencijalnu odloženu poresku sredstva i knjigovodstvenu vrijednost priznatih odloženih poreskih sredstava.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**f) Finansijski instrumenti****Početno priznavanje**

Finansijska imovina i obaveze, osim kredita, avansa datih kupcima i dugovanja prema kupcima, inicijalno se priznaju na datum trgovanja, odnosno datum kada se Banka obavezuje na kupovinu ili prodaju instrumenta.

Krediti i potraživanja i ostale finansijske obaveze priznaju se u trenutku kada je finansijska imovina predata zajmoprimcima, odnosno obaveza primljena od zajmodavaca.

Početno vrednovanje

Finansijska imovina i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj, osim za finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, za transakcione troškove koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obaveze. Potraživanja od kupaca se vrednuju po transakcionej cijeni.

Klasifikacija

Banka klasificira svoju finansijsku imovinu na osnovu poslovnog modela za upravljanje imovinom i ugovornih odredbi imovine, kao imovinu koja se vrednuje:

- po amortizovanom trošku,
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD),
- po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Klasifikovanje finansijske imovine zavisi od poslovnog modela kojim Banka upravlja ovom imovinom i njenih ugovornih odredbi. Uprava određuje klasifikovanje finansijske imovine prilikom početnog priznavanja.

Finansijske obaveze, osim obaveza po kreditima i finansijskim garancijama, se vrednuju po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kada se one drže radi trgovanja kao i za derivativne instrumente ili ukoliko je iskorištena opcija vrednovanja po fer vrijednosti.

1) Plasmani bankama, krediti i potraživanja od klijenata, finansijske investicije koje se vrednuju po amortizovanom trošku

Banka vrednuje finansijsku imovinu po amortizovanom trošku ukoliko su oba od sljedećih uslova ispunjena:

- finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela sa ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova,
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju na određene datume novčane tokove koji predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI) na preostali iznos glavnice.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**f) Finansijski instrumenti (nastavak)****Klasifikacija (nastavak)****Procjena poslovnog modela**

Banka određuje svoj poslovni model na nivou koji na najbolji način odražava način kako se upravlja grupama finansijskih sredstava u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

Poslovni model se ne procjenjuje na nivou pojedinačnog instrumenta već na višem nivou grupisanih portfolija i zasniva se na posmatranim faktorima kao što su:

- način kako se procjenjuju i izvještavaju ključnim upravljačkim strukturama performanse poslovnog modela i finansijske imovine kojom se upravlja u okviru tog poslovnog modela,
- rizici koji utiču na performanse poslovnog modela (i na finansijsku imovinu kojom se upravlja tim poslovnim modelom) i posebno način kako se upravlja tim rizicima,
- način kako se vrši kompenzacijom menadžera koji upravljaju poslovanjem (da li je kompenzacija zasnovana na fer vrijednosti imovine ili naplati ugovorenih novčanih tokova),
- očekivana frekvencija, vrijednost i vremenski raspored prodaje finansijske imovine su važni aspekti procjene.

Procjena poslovnog modela se zasniva na razumno očekivanim scenarijima bez uzimanja u obzir scenarija "najgoreg slučaja" ili "stresnog" scenarija. Ukoliko se novčani tokovi nakon početnog priznavanja realizuju na način koji se razlikuje od prvobitnih očekivanja Banke, Banka ne mijenja klasifikaciju preostale finansijske imovine koja se nalazi u poslovnom modelu već uzima u obzir ove informacije prilikom procjene novonastale ili kupljene finansijske imovine.

Test ugovorenih novčanih tokova (SPPI test)

Kao drugi korak u procesu klasifikacije, Banka analizira ugovorne odredbe finansijske imovine kako bi identifikovala da li ispunjava SPPI test.

„Glavnica“ u svrhu ovog testa se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja i može se mijenjati u toku vijeka trajanja finansijske imovine (na primjer, uslijed otplate glavnice ili amortizacije premije ili diskonta).

Najznačajniji elementi kamate u okviru kreditnog aranžmana su vremenska vrijednost novca i kreditni rizik. Da bi izvršila ocjenu SPPI testa, Banka primjenjuje procjene i uzima u obzir relevantne faktore kao što je valuta u kojoj je denominirana finansijska imovina i period za koji je kamatna stopa određena.

Nasuprot tome, ugovorne odredbe koje dovode do uspostavljanja više od neznačajne izloženosti riziku ili volatilnosti ugovorenih novčanih tokova koji nisu vezani za osnovni kreditni aranžman, ne dovode do ugovaranja novčanih tokova koji su isključio plaćanje glavnice i kamate na preostali dug. U takvim slučajevima, finansijska imovina se obavezno vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

2) Finansijska imovina ili finansijske obaveze namijenjene trgovanim

Banka klasificiše finansijsku imovinu ili finansijske obaveze kao namijenjenje za trgovanje kad su kupljeni ili izdati prvenstveno za kratkoročno ostvarivanje profita putem trgovine ili koji čine portfolio finansijskih instrumenata kojima se zajednički upravlja a za koje postoji dokaz o skorijem korišćenju obrasca realizacije kratkoročne dobiti. Imovina i obaveze namijenjene trgovanim se priznaju i vrednuju u izvještaju o finansijskom položaju po fer vrijednosti. Promjene u fer vrijednosti se priznaju u neto prihodima od trgovanja. Prihodi i rashodi kamata i dividendi se priznaju u neto prihodima od trgovanja u skladu sa uslovima ugovora ili u momentu kada je utvrđeno pravo na plaćanje.

U ovu klasifikaciju su uključene dužničke hartije od vrijednosti, akcije, kratke pozicije i krediti klijentima koji su stečeni isključivo u svrhu prodaje ili otkupa u bliskoj budućnosti.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**f) Finansijski instrumenti (nastavak)****Klasifikacija (nastavak)****3) Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**

U skladu sa MSFI 9, Banka primjenjuje novu kategoriju dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (OSD) kada su oba sljedeća uslova ispunjena:

- instrument se drži u okviru poslovog modela čiji se poslovni cilj ostvaruje naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine,
- ugovorne odredbe finansijske imovine ispunjavaju SPPI test.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se vrednuju po fer vrijednosti sa priznavanjem dobitaka i gubitaka uslijed promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi od kamata i dobici i gubici od kursnih razlika se priznaju u bilansu uspjeha na isti način kao i finansijska imovina koja je vrednuje po amortizovanom trošku. Kada Banka posjeduje više od jednog ulaganja u iste hartije od vrijednosti, prestanak priznavanja se vrši po FIFO metodi (prvi ulaz – prvi izlaz). Prilikom prestanka priznavanja, kumulativni dobici ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklassificuju iz OSD u bilans uspjeha.

4) Vlasnički instrumenti koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Banka povremeno, pri početnom priznavanju, neopozivo klasificira ulaganje u vlasničke instrumente kao vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz OSD ukoliko oni ispunjavaju definiciju Kapitala po MRS 32 Finansijski instrumenti: Prezentacija, i ukoliko se ne drže radi trgovanja. Ovakva klasifikacija se određuje na nivou pojedinačnog instrumenta.

Dobici i gubici po ovim vlasničkim instrumentima se nikada ne reklassificuju u bilans uspjeha. Primljene dividende se priznaju u bilansu uspjeha kao ostali operativni prihodi kada se utvrdi pravo na isplatu, osim u slučaju kada Banka ima koristi od ovakvih prihoda kao povrata dijela troška instrumenta koji se tada priznaju u OSD. Vlasnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD nisu predmet procjene umanjenja vrijednosti.

5) Finansijska imovina i obaveze koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina i finansijske obaveze u ovoj kategoriji su one koje se ne drže radi trgovanja i kao takve su određene ili odlukom menadžmenta prilikom početnog priznavanja ili se obavezno moraju vrednovati po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u skladu sa MSFI 9. Menadžment donosi odluku o vrednovanju instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha prilikom početnog priznavanja samo ukoliko je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

- klasifikacija eliminiše ili značajno umanjuje nekonzistentan tretman koji bi inače nastao vrednovanjem imovine ili obaveza i priznavanjem dobitaka ili gubitaka na njima na drugačijoj osnovi, ili
- imovina i obaveze su dio grupe finansijske imovine i obaveza kojima se upravlja i čije se performanse mjere na osnovu fer vrijednosti u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizicima i investiranja, ili
- imovina i obaveze koje sadrže jedan ili više ugrađenih derivata, ukoliko ne utiču značajno na modifikaciju novčanih tokova, ili je očigledno sa malo ili bez analize da je razdvajanje ugrađenog derivata zabranjeno.

Klasifikacija finansijske imovine i obaveza u ovu grupu se vrši na nivou pojedinačnog instrumenta.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**f) Finansijski instrumenti (nastavak)****Klasifikacija (nastavak)**

Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha evidentiraju se u izvještaju o finansijskom položaju po fer vrijednosti. Promjene fer vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha osim promjene fer vrijednosti finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha koje nastaju uslijed promjene sopstvenog kreditnog rizika Banke. Takve promjene fer vrijednosti evidentiraju se u kapitalu na ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i ne reklasifikuju se u bilans uspjeha. Ostvarena kamata od instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha se obračunava na prihodima ili rashodima od kamata korišćenjem efektivne kamatne stope i uzimajući u obzir sve diskonte ili premije kao sastavne dijelove instrumenta. Ostvarena kamata od imovine koje se obavezno vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha se priznaje korišćenjem ugovorene kamatne stope. Prihodi od dividende vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha se priznaje u bilansu uspjeha kao ostali operativni prihod u momentu nastanka prava na isplatu.

Reklasifikacija finansijske imovine i obaveza

Od 1. januara 2018. godine Banka ne vrši reklassifikaciju finansijske imovine nakon njenog početnog priznavanja osim u izuzetnim situacijama kada banka stiče, prodaje ili ukida poslovnu liniju. Finansijske obaveze se nikada ne reklassifikuju. Banka nije vršila reklassifikaciju finansijske imovine u 2022. godini.

Prestanak priznavanja finansijske imovine i obaveza**1) Prestanak priznavanja uslijed značajnih izmjena uslova i odredbi**

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu, kao što je kredit, kada su uslovi i odredbe u toj mjeri izmijenjeni da suštinski postaje novi kredit uz priznavanje dobitaka ili gubitaka uslijed prestanka priznavanja do mjere do koje gubitak umanjenja vrijednosti nije bio priznat. Novopriznati kredit se klasificuje u Nivo 1 za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka osim ukoliko novi kredit nije priznat kao POCI.

Prilikom procjene da li ili ne prestati sa priznavanjem kredita klijentima, među ostalim, Banka procjenjuje sljedeće faktore:

- promjena valute kredita,
- uvođenje vlasničke komponente,
- promjena dužnika,
- ukoliko je modifikacija takva da instrument više ne ispunjava SPPI kriterijume.

Ukoliko modifikacija ne utiče na novčane tokove u mjeri da su značajno drugačiji, modifikacija ne dovodi do prestanka priznavanja. Na osnovu promjena u novčanim tokovima diskontovanjem po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi, Banka priznaje modifikacione dobitke ili gubitke do mjere do koje gubitak umanjenja vrijednosti nije bio priznat.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**f) Finansijski instrumenti (nastavak)****2) *Prestanak priznavanja izuzev usljeđ značajnih modifikacija***

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu (ili ukoliko je primjenljivo dio finansijske imovine ili dio grupe slične finansijske imovine) kada prava na gotovinske prilive od finansijskog instrumenta isteknu. Banka takođe prestaje priznavati finansijsku imovinu kada prenese finansijsku imovinu i kada taj prenos ispunjava uslove za prestanak priznavanja.

Banka je prenijela finansijsku imovinu ako i samo ako je:

- prenijela prava na novčane tokove od finansijske imovine, ili
- zadržala prava na novčane tokove ali je preuzela obavezu da plati primljene novčane tokove u punom iznosu bez odlaganja trećoj strani.

Banka prestaje priznavati finansijske instrumente (u cijelosti ili djelimično) kada prava na gotovinske prilive od finansijskog instrumenta isteknu ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Banka u suštini prenese sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, dospjela ili predata. Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili zastarjele. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Banka će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu sa novim uslovima.

Prenos se može kvalifikovati kao prestanak priznavanja ako:

- Banka prenese sve rizike i koristi od vlasništva, ili
- Banka nije prenijela niti zadržala sve rizike i koristi od vlasništva ali je prenijela kontrolu nad finansijskom imovinom.

Banka podrazumijeva da je kontrola prenesena ako i samo ako subjekt na koji je kontrola prenesena ima stvarnu mogućnost prodati imovinu u cijelosti nepovezanoj trećoj strani i ako to može uraditi jednostrano i bez uvođenja dodatnih ograničenja prenosa.

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada se obaveza ispluni, poništi ili kada istekne. Kada postojeću finansijsku obavezu zamjenjuje druga od istog zajmodavca po značajno drugačijim uslovima, ili su uslovi postojeće obaveze značajno modifikovani, takva izmjena ili modifikacija se tretira kao prestanak priznavanja izvorne obaveze i priznavanje nove obaveze. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti originalne finansijske obaveze i isplaćene naknade se priznaje u bilansu uspjeha.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**f) Finansijski instrumenti (nastavak)****Ispравка vrijednosti finansijske imovine****1) Pregled pristupa očekivanog kreditnog gubitka**

Banka priznaje rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za sve kredite i ostalu dužničku finansijsku imovinu koja se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, zajedno sa neiskorištenim obavezama za date kredite i finansijskim garancijama. Vlasnički instrumenti nisu predmet ispravke vrijednosti prema MSFI 9.

Rezervisanje prema pristupu očekivanih kreditnih gubitaka se zasniva na priznavanju umanjenja vrijednosti koja se očekuju tokom vijeka trajanja imovine osim ukoliko nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od nastanka te finansijske imovine, u kom slučaju se rezervisanje zasniva na očekivanom kreditnom gubitku za 12 mjeseci. Banka je utvrdila u svojim politikama način utvrđivanja da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Očekivani kreditni gubitak za 12 mjeseci predstavlja dio očekivanog kreditnog gubitka tokom vijeka trajanja finansijske imovine i predstavlja očekivani kreditni gubitak koji je posljedica neispunjena obaveza povezanih sa finansijskim instrumentom koji su mogući u periodu od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

Banka je uspostavila politiku kojom se, na kraju svakog izvještajnog perioda, vrši procjena da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta od momenta početnog priznavanja. Ova procjena uzima u obzir promjene rizika neizvršenja obaveza tokom preostalog vijeka trajanja finansijskog instrumenta.

Na osnovu ovog procesa Banka grupiše kredite u Nivo 1, Nivo 2, Nivo 3 i POCI, kako je opisano u nastavku:

- Nivo 1 - u momentu početnog priznavanja obračunavaju se rezervisanja na bazi očekivanog kreditnog gubitka za 12 mjeseci. Krediti Nivoa 1 takođe obuhvataju i kredite kod kojih je došlo do poboljšanja kreditnog rizika i koji su reklassifikovani iz Nivoa 2.
- Nivo 2 - kada dođe do značajnog povećanja rizika nakon početnog priznavanja, Banka priznaje rezervisanja na osnovu očekivanog kreditnog gubitka u toku vijeka trajanja. Krediti Nivoa 2 takođe obuhvataju i kredite kod kojih je došlo do poboljšanja kreditnog rizika i koji su reklassifikovani iz Nivoa 3.
- Nivo 3 - krediti za koji se smatra da su umanjene vrijednosti uslijed nastupanja kreditnih rizika. Za ove kredite Banka priznaje rezervisanja na osnovu očekivanog kreditnog gubitka u toku vijeka trajanja.
- POCI - kupljena ili stvorena finansijska imovina sa umanjenjem vrijednosti je finansijska imovina koja je imala umanjenje vrijednosti uslijed nastupanja kreditnih rizika u momentu početnog priznavanja. POCI imovina se priznaje po fer vrijednosti u momentu početnog priznavanja i kamatni prihod se naknadno priznaje na osnovu kreditno prilagođene efektivne kamatne stope. Očekivani kreditni gubici se priznaju ili oslobođaju samo u mjeri u kojoj postoji naknadna promjena očekivanih kreditnih gubitaka.

Očekivani kreditni gubitak za 12 mjeseci kao i očekivani kreditni gubitak u toku vijeka trajanja za Nivo 2 i izloženosti ispod praga značajnosti u Nivou 3 se računaju na kolektivnoj osnovi dok se izloženosti iznad praga značajnosti u Nivou 3 računaju na individualnoj osnovi.

Za finansijsku imovinu za koju Banka nema razumnih očekivanja povrata bilo cijelog potraživanja ili samo jednog njegovog dijela, vrši se umanjenje bruto knjigovodstvene vrijednosti. Ovo umanjenje se smatra kao (djelimičan) prestanak priznavanja finansijske imovine.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**f) Finansijski instrumenti (nastavak)****Ispравка vrijednosti finansijske imovine (nastavak)****2) Obračun očekivanih kreditnih gubitaka**

Mehanizam obračuna očekivanih kreditnih gubitaka sadrži sljedeće ključne elemente:

- PD – vjerovatnoća neizvršenja obaveza je procjena vjerovatnoće dolaska klijenta u stanje neizvršenja obaveza u datom vremenskom periodu. Neizvršenje obaveza se može desiti samo u određenom momentu u posmatranom periodu ukoliko nije došlo do prestanka priznavanja finansijskog instrumenta i ukoliko se instrument još uvijek nalazi u portfoliju.
- EAD – izloženost prilikom nastupanja stanja neizvršenja obaveza je procjena izloženosti na datum u budućnosti kada se očekuje nastupanje stanja neizvršenja obaveza uzimajući u obzir promjene izloženosti nakon izvještajnog datuma uključujući otplate glavnice i kamate, definisane ugovorom ili na neki drugi način, očekivana povlačenja neopozivih odobrenih kredita kao i obračunate kamate na dospjela dugovanja.
- LGD – gubitak u slučaju neizmirenja obaveza je procjena gubitka u slučaju nastupanja stanja neizvršenja obaveza u određenom momentu. Zasniva se na razlici između ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje zajmodavac očekuje da će primiti, uključujući i realizaciju kolateralala. Najčešće se izražava kao procenat od EAD.

Prilikom procjene očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti preko praga značajnosti u Nivou 3, Banka razmatra tri scenarija (scenario nastavka poslovanja, scenario prestanka poslovanja i kombinovani scenario). Procjena višestrukih scenarija uključuje očekivanja vezana za način kako će se krediti u stanju neizvršenja obaveza oporaviti, uključujući vjerovatnoću da će se kredit ponovo vratiti u otplatu, te vrijednost kolateralala odnosno iznos koji bi mogao biti ostvaren prodajom kolateralala.

Maksimalan period za koji se kreditni gubici određuju je određen ugovornim trajanjem finansijskog instrumenta osim ukoliko Banka nema pravo na raskid ugovora i zahtijevanje ranije otplate.

Troškovi i prihodi promjene umanjenja vrijednosti se evidentiraju i objavljuju odvojeno od modifikacionih gubitaka i dobitaka koji se evidentiraju kao prilagođavanje bruto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine.

Mehanizmi metoda očekivanih kreditnih gubitaka su sažeti u nastavku:

- Nivo 1 – očekivani kreditni gubitak za 12 mjeseci predstavlja dio očekivanog kreditnog gubitka tokom vijeka trajanja finansijske imovine i predstavlja očekivani kreditni gubitak koji je posljedica neispunjerenja obaveza povezanih sa finansijskim instrumentom koji su mogući u periodu od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma. Banka obračunava ovaj očekivani kreditni gubitak na osnovu očekivanja nastupanja stanja neizvršenja obaveza u periodu od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma. Ova vjerovatnoća nastupanja neizvršenja obaveza u narednih 12 mjeseci se primjenjuje na prognozirani EAD i množi se sa očekivanim LGD.
- Nivo 2 – kada kredit pokaže značajno povećanje kreditnog rizika nakon početnog priznavanja, Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za cijeli period trajanja. Mehanizam je isti kao i kod Nivo 1 s tim da se PD i LGD procjenjuju za cijeli period trajanja kredita.
- Nivo 3 – za kredite umanjene vrijednosti uslijed kreditnih rizika, Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za cijeli period trajanja. Metod za izloženosti ispod praga materijalnosti je isti kao i kod Nivo 2 s tim da je vrijednosti parametra PD jednaka 100%. Za izloženosti iznad praga materijalnosti, rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za cijeli period trajanja je jednak razlici između bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova u skladu sa pristupom tri scenarija.
- POCI – POCI imovina je finansijska imovina sa umanjenom vrijednošću uslijed kreditnih rizika u momentu početnog priznavanja. Banka priznaje samo kumulativnu promjenu u očekivanim kreditnim gubicima za cijeli period trajanja nakon početnog priznavanja, na osnovu tri scenarija ponderisanih vjerovatnoćom i diskontovanih kreditno prilagođenom efektivnom kamatnom stopom.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**f) Finansijski instrumenti (nastavak)****Ispravka vrijednosti finansijske imovine (nastavak)****3) Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka**

ABRS je 28. maja 2019. godine donijela Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Ova odluka se primjenjuje od 1. januara 2020. godine, i njome se propisuju:

- 1) pravila za upravljanje kreditnim rizikom,
- 2) način raspoređivanja izloženosti u nivo kreditnog rizika i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka,
- 3) prihvatljiv kolateral za potrebe utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka,
- 4) prihvatljiv kolateral za potrebe ograničenja najveće dopuštene izloženosti u odnosu na priznati kapital,
- 5) tretman materijalne aktive stečene u postupku naplate potraživanja,
- 6) način izvještavanja ABRS

U skladu sa Odlukom, propisane su minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka prema nivoima kreditnih rizika:

- Nivo kreditnog rizika 1

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- 1) za izloženosti sa niskim rizikom (izloženosti kod kojih kreditni rizik nije značajno povećan nakon početnog priznavanja te po kojima dužnik ne kasni sa otplatom u materijalno značajnom iznosu duže od 30 dana) – 0,1% izloženosti,
- 2) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banaka raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 – 0,1% izloženosti,
- 3) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banaka raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 – 0,1% izloženosti,
- 4) za ostale izloženosti – 0,5% izloženosti.

Izuzetno, ukoliko banka nema adekvatnu vremensku seriju, obim ili kvalitet relevantnih istorijskih podataka, te nije u mogućnosti da utvrdi vrijednost PD parametra korišćenjem svog modela na adekvatan i dokumentovan način, banka ne može utvrditi očekivani kreditni gubitak za ostale izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 u iznosu manjem od 1% izloženosti.

Kreditni gubitak za izloženosti u obliku gotovine u blagajni i trezoru banke iznosi 0% ukoliko su ispunjeni zahtjevi u vezi sa zaštitom imovine propisani podzakonskim propisom kojim se reguliše sistem unutrašnjih kontrola u banci.

- Nivo kreditnog rizika 2

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 utvrди i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu većem od dva navedena:

- 1) 5% izloženosti,
- 2) iznosa utvrđenog u skladu sa internom metodologijom banke.

Ukoliko banka nema adekvatnu vremensku seriju, obim ili kvalitet relevantnih istorijskih podataka, te nije u mogućnosti da utvrdi vrijednost PD parametra korišćenjem svog modela na adekvatan i dokumentovan način, banka ne može utvrditi očekivani kreditni gubitak za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 u iznosu manjem od 8% izloženosti.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

g) Finansijski instrumenti (nastavak)

Ispravka vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

3) Minimalne stope očekivanih kreditnih (nastavak)

- Nivo kreditnog rizika 3

Banka za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 treba da utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u Tabeli 1 ili Tabeli 2.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbijeđene prihvatljivim kolateralom

Redni broj	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbijeđene prihvatljivim kolateralom

Redni broj	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Banka utvrđivanje minimalnih očekivanih kreditnih gubitaka vrši u skladu sa dijagramom u nastavku:

Izloženost koja nije obezbijeđena prihvatljivim kolateralom		Očekivani gubici u skladu sa Tabelom 2
Izloženost koja je djelimično obezbjeđena prihvatljivim kolateralom	Neobezbjeđeni dio	
Izloženost koja je u cijelosti obezbjeđena prihvatljivim kolateralom		Očekivani gubici u skladu sa Tabelom 1

Ukoliko je Banka preduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentovati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolateralala u naredne tri godine, povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti. Pri tome procjena budućih novčanih tokova iz prihvatljivog kolateralala svedenih na sadašnju vrijednost mora biti veća od 20% tog potraživanja. U slučaju da Banka ne naplati potraživanja u navedenom periodu od tri godine, dužna je knjigovodstveno evidentirati očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti.

U slučaju restrukturiranih izloženosti, Banka će svih 12 mjeseci perioda oporavka zadržati očekivane kreditne gubitke na nivou pokrivenosti koji je bio formiran na datum odobrenja restrukture, a koji ne može biti niži od 15% izloženosti.

Banka je dužna da za treću i svaku narednu restrukturu ranije restrukturirane izloženosti koja je u trenutku restrukture bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 ili POCI imovine utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti, osim u slučajevima ukoliko je Banka preduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentovati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolateralala u naredne tri godine, pri čemu povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

g) Finansijski instrumenti (nastavak)

Ispravka vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

3) *Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)*

Banka je dužna da za izloženosti koje se odnose na slučajeve kada klijent nije izvršio svoju obavezu prema banci najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je izvršen protest po osnovu prethodno izdate garancije, utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivani kreditni gubitak u iznosu od 100%, osim u slučajevima ukoliko je Banka preduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentovati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolateralu u naredne tri godine, pri čemu povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti.

Za nekvalitetne izloženosti smatra se da postoji neizvjesnost naplate kamatnih prihoda, te se odgađa priznavanje tih prihoda u bilansu uspjeha do njihove naplate. Ta potraživanja po osnovu kamata banka evidentno vodi do njihove naplate

Stope očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga, te ostalih potraživanja su navedene u Tabeli 3.

Tabela 3. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka

Redni broj	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	nema kašnjenja u materijalno značajnom iznosu	0,5%
2.	do 30 dana	2%
3.	od 31 do 60 dana	5%
4.	od 61 do 90 dana	10%
5.	od 91 do 120 dana	15%
6.	od 121 do 180 dana	50%
7.	od 181 do 365 dana	75%
8.	preko 365 dana	100%

Prilikom utvrđivanja broja dana kašnjenja za potraživanja Banka uzima u obzir kašnjenje u otplati obaveza prema Banci u materijalno značajnom iznosu.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**4) Dužnički instrumenti vrednovani po fer vrijednosti kroz OSD**

Očekivani kreditni gubici za dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u izještaju o finansijskom položaju. Umjesto ovoga, iznos koji je jednak rezervisanju koji bi nastalo da je imovina vrednovana po amortizovanom trošku se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao akumulirani iznos umanjenja vrijednosti sa vezanim priznavanjem u bilansu uspjeha. Akumulirani iznos priznat u OSD se reklassificira u bilansu uspjeha nakon prestanka priznavanja.

5) Vrednovanje kolaterala

U cilju ublažavanja kreditnih rizika vezanih za finansijsku imovinu, Banka nastoji koristiti kolaterale gdje je to moguće. Kolaterali se mogu pojaviti u različitim oblicima, kao što su gotovina, nekretnine, garancije i akreditivi, zalihe, hartije od vrijednosti i sl. Kolaterali, osim ukoliko nisu preuzeti, se ne evidentiraju u izještaju o finansijskom položaju Banke. Međutim, fer vrijednost kolaterala utiče na obračun očekivanih kreditnih gubitaka. Inicijalne procjene vrijednosti kolaterala, odnosno nekretnina, se rade prilikom odobrenja kreditnog zahtjeva, odnosno sastavni su dio procesa odobrenja kreditnih zahtjeva klijenata. U skladu sa politikama Banke ponovne procjene se rade minimalno jednom u tri godine za rezidencijalne nekretnine, odnosno jednom u godinu dana za komercijalne nekretnine. Kolaterali se ne koriste u slučaju kredita i avansa od banaka te finansijske imovine raspoložive za prodaju.

6) Otpisi

Finansijska imovina se otpisuje djelimično ili u cijelosti samo onda kada Banka nema razumnih očekivanja za oporavak kredita. Otpis se može vršiti samo u slučaju već formiranih ispravki vrijednosti.

g) Nekretnine i oprema

Nekretnine su iskazane po fer vrijednosti utvrđene od strane ovlašćenog procjenitelja na dan 30.09.2022. umanjenoj za ispravku vrijednosti i moguće umanjenje vrijednosti.

Oprema i ostala sredstva su iskazani po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti i moguće umanjenje vrijednosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava, primjenom sljedećih propisanih godišnjih stopa, a sa ciljem da se sredstva u potpunosti otpisu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

2022. i 2021.

Zgrade	1,30% - 1,52%
Oprema i ostala sredstva	7% - 30%

Uprava Banke smatra da stope amortizacije realno odražavaju ekonomsko svrsishodni vijek korišćenja osnovnih sredstava.

h) Investiciona nekretnina

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljiste ili zgrada ili dio zgrade), koju Banka kao vlasnik drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne radi upotrebe za pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja ili prodaje u okviru redovnog poslovanja. Početno mjerjenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nakon početnog priznavanja, naknadno mjerjenje investicionne nekretnine vrši se po modelu fer vrijednosti

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**i) Nematerijalna imovina**

Nematerijalna imovina stečena od strane Banke vrednuje se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i ispravku vrijednosti. Troškovi razvoja kapitalizuju se ako zadovoljavaju sve uslove navedene u MRS-u 38: „Nematerijalna imovina“.

Nematerijalna imovina amortizuje se linearom metodom tokom procijenjenog korisnog ekonomskog vijeka upotrebe kako slijedi:

2022. i 2021.

Softver	20%
---------	-----

Korisni vijek upotrebe provjerava se i koriguje, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa. Rezidualne vrijednosti ne uzimaju se u obzir.

j) Imovina u zakupu (lizing)

Zakupi u kojima Banka preuzima sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom, klasificuju se kao finansijski zakupi. Na datum bilansa, Banka nije imala finansijskih zakupa, bilo kao zakupodavac ili zakupoprimec.

Lizing sporazumi po osnovu operativnog zakupa su sporazumi kojima se ustupa pravo kontrole nad korišćenjem određene imovine tokom datog perioda u zamjenu za naknadu u skladu sa odredbama MSFI 16 – Lizing.

U slučaju kada je Banka korisnik lizinga, Banka priznaje imovinu s pravom korišćenja i obavezu po osnovu lizinga od prvog dana trajanja lizinga.

Početno mjerjenje imovine sa pravom korišćenja se mjeri po trošku.

Trošak imovine sa pravom korišćenja uključuje iznos početno vrednovane obaveze po osnovu lizinga, sva plaćanja po osnovu lizinga izvršena na ili prije prvog dana trajanja lizinga i sve početne direktnе troškove koje je stvorila Banka.

Na prvi dan trajanja lizinga, Banka vrednuje obavezu po osnovu tog lizinga po sadašnjoj vrijednosti svih plaćanja u vezi sa ugovorom o lizingu koja nisu izvršena na taj dan. Ta plaćanja se diskontuju po kamatnoj stopi sadržanoj u lizingu ako je stopu lako utvrditi. U slučajevima kada tu stopu nije moguće lako utvrditi, Banka primjenjuje inkrementalnu kamatnu stopu zaduženja.

Naknadno vrednovanje imovine sa pravom korišćenja se vrši po modelu troška.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**i) Imovina u zakupu (lizing) (nastavak)**

Kod primjene modela troška, Banka imovinu sa pravom korišćenja vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti i usklađenom za eventualna ponovna vrednovanja obaveze po osnovu lizinga.

Banka kod amortizacije imovine sa pravom korišćenja primjenjuje zahtjeve u pogledu amortizacije iz MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Amortizacija je proporcionalna periodu zakupa ili ekonomskog procjenjenog vijeka trajanja, u zavisnosti koji je od perioda kraći.

Nakon prvog dana trajanja lizinga, Banka svoju obavezu po osnovu lizinga vrednuje tako da:

- povećava knjigovodstvenu vrijednost kako bi se uzela u obzir kamata na obavezu po osnovu lizinga,
- umanjuje vrijednost kako bi se uzela u obzir izvršena plaćanja po osnovu lizinga,
- ponovo vrednuje knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzele u obzir sve eventualne ponovne procjene ili izmjene lizinga.

Banka ne primjenjuje zahtjeve iz MSFI 16 – Lizing na:

- kratkoročne lizinge – lizing ugovore do 12 mjeseci,
- lizinge čiji je predmet imovina male vrijednosti – lizing ugovore za imovinu čija je vrijednost manja od 7.825 KM (4.000 EUR).

j) Ispravka vrijednosti nefinansijske imovine

Imovina koja ima nedefinisan korisni vijek upotrebe ne podliježe obračunu amortizacije, a za navedenu imovinu vrši se provjera ispravke vrijednosti najmanje jednom godišnje. Imovina koja se amortizuje provjerava se radi ispravke vrijednosti uvijek kada događaji ili promjene uslova ukazuju da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Nematerijalna imovina koja još nije raspoloživa za korišćenje procjenjuje se na svaki datum bilansa. Gubitak od ispravke vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od njezinog nadoknadivog iznosa. Gubici od ispravke vrijednosti priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Nadoknadi iznos nekretnina i opreme, investicionih nekretnina, te nematerijalne imovine je neto prodajna vrijednost ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koji je iznos viši. U svrhu procjene ispravke vrijednosti, imovina se grupiše na najnižem nivou za koji je moguće utvrditi posebno odredive gotovinske tokove (jedinice koje generišu gotovinu). Vrijednost u upotrebi se procjenjuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za imovinu ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Ostala nefinansijska imovina, osim goodwill-a, nad kojom je izvršena ispravka vrijednosti, procjenjuje se na svaki datum bilansa radi mogućeg ukidanja ispravke vrijednosti. Gubitak od ispravke vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korišćene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida samo do knjigovodstvene vrijednosti imovine, umanjene za akumuliranu amortizaciju, kakva bi bila obračunata da nije priznat gubitak od ispravke vrijednosti.

k) Imovina stečena naplatom potraživanja

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, ABRS koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine propisuju se i tretman materijalne aktive stečene u postupku naplate potraživanja.

Računovodstveni tretman materijalne imovine koju je Banka primila kao potpunu ili djelimičnu otplatu potraživanja (u daljem tekstu: stečena materijalna imovina) zavisi od namjere nadležnih organa banke o daljem postupanju sa tom imovinom.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**k) Imovina stečena naplatom potraživanja (nastavak)**

Banka stečenu materijalnu imovinu priznaje u svojim finansijskim izvještajima kada nadležni sud donese Rješenje o dosudi ili drugi ekvivalentan dokument, te isto postane pravosnažno ili na datum kada stekne imovinu vansudskom nagodbom.

U slučaju da banka stečenu materijalnu imovinu nema namjeru koristiti u vlastite svrhe, istu je prilikom početnog priznavanja dužna evidentirati po nižoj od sljedećih vrijednosti:

- 1) Iznosa neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja banke. U slučaju da je visina knjigovodstveno evidentiranih očekivanih kreditnih gubitaka jednaka visini potraživanja, banka će stečenu materijalnu imovinu evidentirati po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 KM.
- 2) Procijenjenoj fer vrijednosti od strane nezavisnog procjenitelja umanjenoj za očekivane troškove prodaje. Troškovi prodaje jesu troškovi koji su direktno povezani sa prodajom kao, npr. troškovi notara, porez, sudske takse i slično.

Banka niti u jednom slučaju ne smije iskazivati prihod ni po kakvom osnovu prilikom sticanja materijalne imovine koju je primila kao potpunu ili djelimičnu otplatu dugova sve do njene prodaje.

U slučaju da banka stečenu materijalnu imovinu nema namjeru koristiti u vlastite svrhe, dužna je da, u skladu sa svojim internim aktima, donese odluku i odgovarajući plan o prodaji i provodi aktivnu politiku prodaje te imovine.

Uprava banke dužna je, minimalno kvartalno, izvjestiti nadzorni odbor o obimu i vrsti stečene materijalne imovine, kao i preduzetim aktivnostima na prodaji, odnosno ispunjenju plana prodaje iz prethodnog stava ovog člana.

Banka je dužna obezbjediti naknadnu procjenu stečene materijalne imovine od strane nezavisnog procjenitelja u skladu sa internim aktima banke, te o istoj voditi odgovarajuću vanbilansnu/pomoćnu evidenciju, osim u slučajevima kada njena evidentirana vrijednost iznosi 1 KM.

U slučaju da banka ne proda stečenu materijalnu imovinu u roku od tri godine od datuma njenog početnog priznavanja u knjigama banke, banka je dužna njenu vrijednost svesti na 1 KM.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**I) Beneficije za zaposlene***Kratkoročni troškovi*

Za račun zaposlenih, Banka uplaćuje penzionalo i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plata. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport, kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u izještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju u kojem su nastali troškovi osoblja.

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinsosa priznaju se kao trošak u izještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročni troškovi: otpremnine za penzije

U skladu s Zakonom o radu Republike Srpske, Banka nema obavezu uplaćivati otpremnine za penzije za penzionere do vremena odlaska u penziju. Dugoročna obaveza koja se odnosi na otpremnine kod odlaska u penziju se računa kao sadašnja vrijednost budućih novčanih uplata koju obračunava ovlašćeni aktuar.

m) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kad Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu kao posljedicu prošlih događaja i ako je vjerovatno da će biti potreban odliv sredstava koji sadrže ekonomske koristi radi podmirivanja obaveze te ako se iznos obaveze može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih i mogućih budućih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezervisanja na osnovu uvida u pojedine stavke, važeće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i u ostale relevantne faktore.

Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koja su rezervisanja inicijalno i priznata. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

n) Akcionarski kapital

Acionarski kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih redovnih akcija klasifikovanih kao kapital i denominovan je u KM.

Kada Banka otkupi svoj akcionarski kapital, plaćene naknade se odbijaju od ukupnog akcionarskog kapitala kao sopstvene akcije dok se ne otuđe. Kada se takve akcije naknadno prodaju, primljena naknada se uključuje u akcionarski kapital.

o) Premija na akcionarski kapital

Premija na akcionarski kapital predstavlja razliku između uplaćenog iznosa i nominalne vrijednosti izdatih akcija.

3. SPECIFIČNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**r) Zakonske rezerve**

Zakonske rezerve su formirane u skladu sa Zakonom o preduzećima Republike Srpske koji zahtijeva da se 5% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve sve do iznosa 10% akcionarskog kapitala. Zakonske rezerve do 10% akcionarskog kapitala mogu se koristiti za pokriće gubitka tekuće i prošlih godina.

s) Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti se odnosi na nerealizovane neto dobitke i gubitke uslijed promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju umanjeno za odloženi porez i pozitivno odstupanje fer vrijednosti nekretnina u odnosu na nabavnu vrijednost umanjeno za odloženi porez.

t) Dividende

Dividende na redovne akcije se priznaju kao obaveza u razdoblju u kojem su odobrene od strane akcionara Banke.

u) Zarada po akciji

Banka iskazuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namijenjene redovnim akcionarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih akcija u opticaju tokom godine.

v) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U uobičajenom toku poslovanju Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od akreditiva, garancija i jemstava. Finansijske garancije se incijalno priznaju u finansijskim izvještajima po fer vrijednosti. Nakon incijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija vrednuju se u iznosu amortizovane naknade ili iznosu najbolje procjene troškova neophodnim da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos veći.

Primljene naknade se priznaju u korist izvještaja o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobitiu okviru prihoda od naknada i provizija tokom perioda korišćenja garancije po pravolinjskoj osnovi.

z) Sredstva u ime i za račun trećih lica (komision)

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun trećih lica. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su s toga isključena iz bilansa. Za obavljene poslove i pružene komisione usluge Banka ne snosi nikakav rizik.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Banka je u svom poslovanju najviše izložena sljedećim vrstama rizika:

- kreditnom riziku,
- operativnom riziku,
- riziku likvidnosti i
- tržišnom riziku.

Uprava Banke ima sveobuhvatnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad upravljanjem rizicima Banke. Organizacione jedinice odgovorne za upravljanje rizicima su Sektor upravljanje rizicima (sa odjeljenjima Integrисано управљање ризицима, Кредитни ризици, Тржишни и оперативни ризици), Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (Asset and Liability Committee - ALCO) i Odbor za upravljanje rizicima (Risk Committee - RICO). Ove organizacione jedinice su odgovorne za razvoj procesa upravljanja i kontrole rizika, kao i kreiranje i praćenje sprovođenja politika Banke u svojim oblastima odgovornosti.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (Asset and Liability Committee - ALCO) je nadležan za:

- usvajanje odluka u vezi sa upravljanjem aktivom i pasivom,
- usvajanje odluka u vezi sa upravljanjem rizikom likvidnosti i tržišnim rizicima,
- usvajanje odluka u vezi sa upravljanjem adekvatnošću kapitala i strukture kapitala,
- davanje prijedloga Upravi u vezi sa cijenama proizvoda i usluga.

Odbor za upravljanje rizicima (Risk Committee - RICO) je nadležan za:

- definisanje strategije rizika i kapitala Banke,
- definisanje rizičnog profila Banke,
- definisanje i praćenje kretanja relevantnih parametara rizika,
- predlaganje Upravi izmjena u metodologiji i procesu upravljanja rizicima.

Odgovarajući priručnici, programi, politike i procedure koje se tiču upravljanja rizicima su usvojeni u cilju identifikacije i analize rizika sa kojima se suočava Banka, te u svrhu postavljanja odgovarajućih ograničenja rizika i kontrole za praćenje rizika i poštovanje ustanovljenih limita.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadgledanje poštovanja pomenutih priručnika, programa, politika i procedura upravljanja rizicima Banke kao i za provjeru primjerenosti okvira upravljanja rizikom u odnosu na rizike sa kojima se suočava Banka. U cilju obavljanja ove funkcije Nadzornom odboru na raspolaganju stoji služba Interne revizije. Interna revizija izvršava redovne i ad-hoc kontrole procedura i procesa upravljanja rizicima, i rezultate kontrola se dostavljaju Upravi Banke, Odboru za reviziju i Nadzornom odboru.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.1 Kreditni rizik**

Kreditni rizik je rizik od finansijskog gubitka koji nastaje u slučajevima kada korisnik ili saugovarač finansijskog proizvoda ne izmiri svoje ugovorne obaveze u ugovorenim rokovima dospijeća. Proces upravljanja kreditnim rizikom definiše prihvatljive nivoe izloženosti kreditnom riziku i obezbjeđuje minimiziranje potencijalnih gubitaka koji mogu nastati kod kreditnih transakcija. Održavanje kreditnog rizika u prihvatljivim okvirima za Banku obezbijeđeno je postavljanjem internih procedura za upravljanje kreditnim rizikom, ali i odgovarajućih limita izloženosti kreditnom riziku.

Osnove za proces upravljanja kreditnim rizikom su zakonska regulativa Republike Srpske, odnosno Zakon o bankama Republike Srpske i odgovarajuće odluke ABRS, kao i interne smjernice, priručnici, procedure i uputstva. Navedeni dokumenti postavljaju opšte smjernice za upravljanje rizicima, principe upravljanja rizicima, procedure, tehničku i organizacionu strukturu, operativnu primjenu, definišu poslovne ciljeve i postavljaju odgovarajuće limite u vezi sa izloženošću kreditnom riziku.

Organizacione jedinice odgovorne za upravljanje rizicima definišu i ažuriraju interne smjernice koje regulišu ovaj proces.

4.1.1. Kontrola ograničenja rizika i politike ublažavanja

Kreditni rizik je najviše izraženi rizik u poslovanju Banke. Uprava iz tog razloga pažljivo upravlja izloženošću Banke kreditnom riziku. Izloženost kreditnom riziku uglavnom proizlazi iz aktivnosti kreditiranja ali i izdavanja vanbilansnih finansijskih instrumenata.

Proces upravljanja kreditnim rizikom je centralizovan u Sektoru upravljanja rizicima.

Upravljanje izloženošću kreditnom riziku se vrši putem analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispunе obaveze plaćanja kamate i glavnice.

Banka je definisala sistem limita (ograničenja) izloženosti kreditnom riziku. Procjena kreditne sposobnosti klijenta uključuje procjenu svakog dužnika, uspostavljajući maksimalan iznos kredita koji može biti odobren klijentu kao i prihvatljiv nivo obezbjeđenja, a sve u cilju smanjenja izloženosti kreditnom riziku. Banka takođe neprekidno nadzire kretanje kreditnog portfolija kako bi se preduzele sve mjere u cilju smanjenja potencijalnih gubitaka. Prilikom odobravanja novih plasmana Banka sagledava iznos izloženosti prema jednom licu i grupi povezanih lica, a radi sprovođenja adekvatne kontrole koncentracije rizika i poštovanja zakonski propisanih ograničenja u vezi sa tim. Takođe su definisani i limiti odgovornosti tj. iznosi plasmana koji mogu biti odobreni od stane nadležnih lica uključenih u kreditni proces.

Banka, u cilju minimiziranja rizika u kreditnom poslovanju koristi Pravilnik o upravljanju kreditnim rizikom, te kao osiguranje za naplatu svojih potraživanja uzima jedan ili više sljedećih instrumenata:

- gotovina;
- garancije banke i korporativne garancije;
- hipoteka na nepokretnu imovinu;
- zalog na poslovnim sredstvima kao što su oprema, inventar i potraživanja;
- zalog na finansijskim instrumentima kao što su osiguranje duga i akcije.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Kontrola ograničenja rizika i politike ublažavanja (nastavak)

U narednoj tabeli je prikazana maksimalna izloženost kreditnom riziku i neto izloženost poslije uzimanja kolaterala:

	Maksimalna	Fer vrijednost kolaterala		Izloženost
	Izloženost '000 KM	Depoziti '000 KM	Nekretnine '000 KM	nakon kolaterala '000 KM
31. decembar 2022.				
Hartije od vrijednosti	83.982	-	-	83.982
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	618.352	2.817	212.119	403.416
- Stanovništvo	402.604	523	124.919	277.162
- Preduzeća	215.748	2.294	87.200	126.254
Ostala aktiva	7.399	-	-	7.399
Bilansna izloženost kreditnom riziku	709.733	2.817	212.119	494.797
Garancije i akreditivi	77.208	803	14.174	62.231
Neiskorišćeni i okvirni krediti	85.417	191	32.930	52.296
Vanbilansna izloženost kreditnom riziku	162.625	994	47.104	114.527
Ukupno	872.358	3.811	259.223	609.324
31. decembar 2021.				
Hartije od vrijednosti	40.256	-	-	40.256
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	642.978	1.724	222.647	418.607
- Stanovništvo	428.073	687	120.660	306.726
- Preduzeća	214.905	1.037	101.987	111.881
Ostala aktiva	5.061	-	-	5.061
Bilansna izloženost kreditnom riziku	688.295	1.724	222.647	463.924
Garancije i akreditivi	80.325	1.033	19.880	59.412
Neiskorišćeni i okvirni krediti	86.330	57	14.452	71.821
Vanbilansna izloženost kreditnom riziku	166.655	1.090	34.332	131.233
Ukupno	854.950	2.814	256.979	595.157

Za sredstva iz izvještaja o finansijskom položaju, izloženost predstavljena u prethodnoj tabeli zasnovana je na knjigovodstvenoj vrijednosti umanjenoj za rezervisanja i ispravke vrijednosti.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Kontrola ograničenja rizika i politike ublažavanja (nastavak)

	Bruto izloženost '000 KM	Ispravka vrijednosti '000 KM	Neto izloženost '000 KM
31. decembar 2022.			
Novčana sredstva	233.112	(3.202)	229.910
Obavezna rezerva kod Centralne banke	82.366	(82)	82.284
Hartije od vrijednosti*	83.751	(2.502)	81.249
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	650.490	(32.138)	618.352
- Stanovništvo	423.918	(21.314)	402.604
- Preduzeća	226.572	(10.824)	215.748
Ostala aktiva	10.364	(2.965)	7.399
Bilansna izloženost	1.060.083	(40.889)	1.019.194
Garancije i akreditivi	77.208	(670)	76.538
Neiskorišćeni i okvirni krediti	85.417	(965)	84.452
Vanbilansna izloženosti	162.625	(1.635)	160.990
Ukupno	1.222.708	(42.524)	1.180.184
31. decembar 2021.			
Novčana sredstva	281.334	(397)	280.937
Obavezna rezerva kod Centralne banke	89.790	(89)	89.701
Hartije od vrijednosti*	40.025	(1.174)	38.851
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	681.001	(38.023)	642.978
- Stanovništvo	447.296	(19.223)	428.073
- Preduzeća	233.705	(18.800)	214.905
Ostala aktiva	6.841	(1.779)	5.061
Bilansna izloženost kreditnom riziku	1.098.991	(41.462)	1.057.528
Garancije i akreditivi	80.325	(841)	79.485
Neiskorišćeni i okvirni krediti	86.330	(978)	85.352
Vanbilansna izloženost kreditnom riziku	166.655	(1.819)	164.837
Ukupno	1.265.646	(43.281)	1.222.365

* Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po hartijama od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD se prikazuju u okviru ostale sveobuhvatne dobiti i ne umanjuju bruto izloženost.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.1 Kreditni rizik****4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja****Definicija statusa neizmirenja obaveza i oporavka**

Banka smatra da su finansijski instrumenti ušli u status neizmirenja obaveza i samim tim u Nivo kreditnog rizika 3 za obračun očekivanih kreditnih gubitaka kada dužnik kasni po dospjeloj obavezi više od 90 dana.

Pored ovog indikatora Banka prati i druge kvalitativne indikatore koji mogu dovesti klijenta u status neizmirenja obaveza. Kada se materijalizuje neki od ovih indikatora, Banka identificuje da se klijent nalazi u statusu neizmirenja obaveza te vrši procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u Nivou kreditnog rizika 3. Indikatori koji mogu dovesti klijenta u status neizmirenja obaveza, osim kašnjenja u otplati, su:

- stečaj i likvidacija,
- podnesen zahtjev za restrukturisanje obaveza,
- gubitak licenci neophodnih za obavljanje djelatnosti,
- ukidanje ili smanjenje kreditnih rejtinga izdatih od strane rejting agencija,
- pokretanje sudskeh ili vansudskeh postupaka sa vjerovatnim značajnim negativnim uticajem na novčane tokove,
- uvođenje eksterne finansijske administracije,
- uočene prevare od strane dužnika,
- gubitak značajnih kupaca ili zakupaca,
- materijalno značajan pad prihoda i operativnog novčanog toka i sl.

Banka vrši oporavak klijenta iz statusa neizmirenja obaveza i samim tim iz Nivoa kreditnog rizika 3 u slučaju kada nijedan od indikatora za određivanje statusa nemogućnosti izmirenja obaveza nije prisutan u periodu koji nije kraći od 6 mjeseci a u slučaju restrukturisanih izloženosti ovaj period ne može biti kraći od 12 mjeseci. Oporavak dužnika iz Nivo kreditnog rizika 2 u Nivo kreditnog rizika 1 se vrši protekom 1 mjeseca nakon što nije identifikovan ni jedan indikator za klasifikovanje Nivo kreditnog rizika 2.

Interni rejtinzi banke i proces procjene vjerovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD)

Odjeljenje integrisanog menadžmenta rizika u okviru Sektora upravljanja rizicima upravlja modelima za određivanje internih rejtinga komitenata. Banka posjeduje različite modele za ključna portfolija pri čemu se klijentima dodjeljuju interni rejtinzi vrijednosti od 1 do 26. Modeli uzimaju u obzir i kvalitativne i kvantitativne informacije te, dodatno na informacije koje su specifične za konkretnog klijenta, koriste eksterne informacije koje mogu uticati na poslovanje dužnika. U modelima se koriste i informacije objavljene od strane eksternih rejting agencija, kada su takve informacije raspoložive. Sve ove informacije se koriste za određivanje vjerovatnoće nastupanja statusa nezmirenja obaveza (PD) u skladu sa regulatornim okvirom zasnovanom na Basel III principima. Ovako dobijene PD vrijednosti, na osnovu izračunatih internih rejtinga, se prilagođavaju za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI 9 uzimajući u obzir procjene budućih ekonomskih kretanja i trenutno identifikovani nivo obezvređenja u skladu sa MSFI 9.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Krediti preduzećima

Procjena kreditnog rizika se bazira na modelu bodovanja koji uzima u obzir različite informacije kao što su:

- interni podaci Banke koji odražavaju ponašanje klijenta kao što su struktura limita, korišćenje limita, dani kašnjenja, debitne i kreditne transakcije, struktura otplata, i sl.
- sve dostupne informacije o finansijskim izvještajima, koje se mogu smatrati vjerodostojnim, po mogućnosti godišnji finansijski izvještaji,
- sve raspoložive informacije koje bi imale dodatnu vrijednost u smislu procjene nivoa rizika klijenta, a nisu obuhvaćene drugim informacijskim segmentima kao što su vlasnički rizik, kvalitet upravljanja, konkurenčija, tržišni udio i veličina, i sl.
- sve raspoložive informacije o transakciji, kao što su vrsta proizvoda, rok dospijeća, raspored amortizacije, maksimalni iznosi i sl.
- sve eksterne informacije iz bankarskog sistema dostupne kako za određenog klijetna (dužnika) tako i za vlasnika.

Krediti stanovništvu

Ocjena kreditnog rejtinga za stanovništvo se vrši na osnovu automatizovanog modela koji uzima u obzir sljedeće podatke:

- dob, nivo obrazovanja i struka, bračni status, broj uzdržavanih članova i sl.
- izloženost, promet, dani kašnjenja, učestalost korišćenja limita, i sl.
- korišćenje kreditnih proizvoda i kašnjenje u drugim finansijskim institucijama, i sl.

Rejting kategorije Banke

Pregled veze između internih rejtinga Banke, vrijednosti PD i rejtinga eksternih agencija za portfolio kredita pravnim licima.

Interna rejting kategorija	Kategorija rizika	12 mjesечni PD interval	Rejting eksterne agencije
Naplativi krediti			
1-12	Niska	0%-1,07%	A do BB
13-18	Umjerena	1,07%-7,28%	BB- do B-
19-25	Visoka	7,28%-99,99%	B- do C
Nenaplativi krediti			
26	Obezvrijedjen	100%	D

Pregled veze između internih rejtinga Banke i vrijednosti za portfolio kredita stanovništvu.

Interna rejting kategorija	Kategorija rizika	12 mjesечni PD interval
Naplativi krediti		
1-12	Niska	0%-1,07%
13-18	Umjerena	1,07%-7,28%
19-25	Visoka	7,28%-99,99%
Nenaplativi krediti		
26	Obezvrijedjen	100%

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.1 Kreditni rizik (nastavak)****4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)****Pregled izloženosti****Izloženost u momentu nastupanja statusa neizmirenja obaveza**

Izloženost u momentu nastupanja statusa neizmirenja obaveza (EAD) predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskih instrumenata koji su predmet obračuna umanjenja vrijednosti, a koja uzima u obzir i klijentovu mogućnost da poveća izloženost kako se približava momentu neizmirenja obaveza kao i umanjenje izloženosti uslijed otplate.

Za izračun EAD za kredite u Nivou kreditnog rizika 1, Banka procjenjuje mogućnost neizmirenja obaveza u okviru 12 mjeseci za obračun 12 mjesecnog očekivanog kreditnog gubitka. Ukoliko se očekuje da će kredit koji se nalazi u Nivou 1 doći u status neizmirenja obaveza u 12 mjeseci od izvještajnog datuma ali se očekuje i njegov oporavak i potencijalni ponovni status neizmirenja obaveza, svi ovi povezani događaji se uzimaju u obzir. Za Nivoe kreditnog rizika 2 i 3, i finansijsku imovinu u POCI statusu, izloženost u momentu nastupanja statusa neizmirenja obaveza se razmatra za sve događaje u toku životnog vijeka instrumenta.

Banka procjenjuje izloženost u momentu nastupanja statusa neizmirenja obaveza tako što uzima u obzir različita scenarija stanja izloženosti u vremenu, a zatim se dodjeljuje relevantni PD u skladu sa MSFI 9 za svaki od ovih scenarija.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka vrši kontinuirani monitoring imovine koja je predmet obračuna očekivanih kreditnih gubitaka. U cilju određivanja da li je instrument ili portfolio predmet obračuna 12 mjesecnog ili doživotnog očekivanog kreditnog gubitka, Banka procjenjuje da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika nakon početnog priznavanja. Banka smatra da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika ukoliko dođe do pada internog rejtinga za 7 ili više ocjena u odnosu na inicijalni rejting.

Banka takođe primjenjuje i kvalitativne metode za određivanje značajnog povećanja kreditnog rizika kao što je npr. uvođenje „forbearance“ mjera. U određenim slučajevima događaji koji su opisani u dijelu Definicija statusa neizmirenja obaveza i oporavka se mogu smatrati kao značajno povećanje kreditnog rizika a ne dolazak u status neizmirenja obaveza. Bez obzira na promjene klase internog rejtinga, ukoliko dođe do kašnjenja plaćanja za više od 30 dana smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Grupisanje finansijske imovine koja se vrednuje na kolektivnoj osnovi

Banka obračunava očekivane kreditne gubitke na individualnoj ili na kolektivnoj osnovi.

Imovina za koju Banka očekivane kreditne gubitke računa na individualnoj osnovi obuhvata sve instrumente u Nivou kreditnog rizika 3 čija izloženost je preko definisanog praga materijalnosti kao i imovina koja je klasifikovana kao POCI.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Imovina za koju Banka očekivane kreditne gubitke računa na kolektivnoj osnovi obuhvata:

- finansijsku imovinu u nivoima kreditnog rizika 1 i 2,
- finansijsku imovinu u nivou kreditnog rizika 3 čija je izloženost ispod praga materijalnosti.

Banka grupiše ove izloženosti u manje homogene grupe (portfolija) na osnovu sljedećih kriterijuma:

- vrsta klijenta (velika preduzeća, mala i srednja preduzeća, stanovništvo i mikro preduzeća, finansijske institucije i sl.),
- vrsta proizvoda,
- status kašnjenja u pogledu izmirivanja obaveza,
- tip kolateralu (homogene vrste kolateralu i homogena pokrivenost kolateralom),
- rejting.

Reprogramirani krediti i potraživanja

Tokom godine Banka je reprogramirala određene zajmove komitentima, s ciljem poboljšanja njihove krajnje naplativosti. Reprogramiranje se uglavnom sprovodi zbog pogoršanja ili sprečavanja pogoršanja finansijske pozicije klijenata. Nakon sprovedenog restrukturiranja, krediti se i dalje klasificuju kao krediti koji daju prinos dok se eventualno ne pojave jasni znakovi da klijent neće biti u mogućnosti podmirivati ugovorne obaveze. Gdje god je to bilo moguće, Banka je uzela dodatne instrumente osiguranja kako bi poboljšala svoju poziciju.

Restrukturirani krediti koji bi inače bili u kašnjenju ili obezvrijeđeni na dan 31. decembar 2022. godine iznosili su ukupno 44.769 hiljada KM (na 31. decembar 2021: 73.809 hiljada KM).

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Kreditni portfolio (bruto krediti)	650.490	681.001
Restruktuirani krediti	44.767	73.809
Restruktuirani krediti iskazani kao % kreditnog portfolija	6,88%	10,84%

Politika trajnih otpisa kredita

Banka otpisuje kredite ukoliko procijeni da je kredit nenaplativ. Otpis kredita sprovodi se nakon razmatranja informacija kao što su: značajna promjena u klijentovom finansijskom položaju je takva da klijent više ne može servisirati obaveze ili ukoliko sredstva iz naplate putem realizovanja kolateralu nisu dovoljna za otplatu kredita. Za kredite koji nisu individualno značajni, odluka o otpisu donosi se na osnovu vrste kredita te istorijskim podacima. U toku 2022. ukupno je otpisano 868 hiljada KM kredita (2021: 85 hiljada KM).

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Pregled bruto izloženosti po vrsti klijenata su prikazani u sljedećoj tabeli:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
31. decembar 2022.				
Stanovništvo				
Potrošački krediti	211.558	26.942	7.181	245.681
Stambeni krediti	142.351	18.419	1.334	162.104
Minusi po tekućem računu	6.914	550	339	7.803
Kreditne kartice	6.985	990	355	8.330
Ukupno	367.808	46.901	9.209	423.918
Preduzeća				
Velika preduzeća	145.774	25.341	5.796	176.911
Mala i srednja preduzeća	43.432	4.296	1.933	49.661
Ukupno	189.206	29.637	7.729	226.572
Ukupno stanovništvo i preduzeća	557.014	76.538	16.938	650.490

Pregled ispravke vrijednosti po vrsti klijenata su prikazani u sljedećoj tabeli:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
31. decembar 2022.				
Stanovništvo				
Potrošački krediti	6.776	3.645	5.974	16.395
Stambeni krediti	746	1.723	1.209	3.678
Minusi po tekućem računu	331	49	284	664
Kreditne kartice	229	83	265	577
Ukupno	8.082	5.500	7.732	21.314
Preduzeća				
Velika preduzeća	1.773	1.842	4.219	7.834
Mala i srednja preduzeća	840	255	1.895	2.990
Ukupno	2.613	2.097	6.114	10.824
Ukupno stanovništvo i preduzeća	10.695	7.597	13.846	32.138

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Pregled bruto izloženosti po vrsti klijenata su prikazani u sljedećoj tabeli:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
31. decembar 2021.				
Stanovništvo				
Potrošački krediti	246.648	8.670	6.622	261.940
Stambeni krediti	159.786	6.932	2.602	169.320
Minusi po tekućem računu	7.006	169	307	7.482
Kreditne kartice	7.783	481	290	8.554
Ukupno	421.223	16.252	9.821	447.296
Preduzeća				
Velika preduzeća	128.552	50.010	9.783	188.345
Mala i srednja preduzeća	33.964	8.043	3.353	45.360
Ukupno	162.516	58.053	13.136	233.705
Ukupno stanovništvo i preduzeća	583.739	74.305	22.957	681.001

Pregled ispravke vrijednosti po vrsti klijenata su prikazani u sljedećoj tabeli:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
31. decembar 2021.				
Stanovništvo				
Potrošački krediti	7.959	1.167	5.400	14.526
Stambeni krediti	836	354	2.406	3.596
Minusi po tekućem računu	340	21	254	615
Kreditne kartice	231	39	216	486
Ukupno	9.366	1.581	8.276	19.223
Preduzeća				
Velika preduzeća	1.487	3.290	9.778	14.555
Mala i srednja preduzeća	650	452	3.143	4.245
Ukupno	2.137	3.742	12.921	18.800
Ukupno stanovništvo i preduzeća	11.503	5.323	21.197	38.023

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

U narednoj tabeli prikazane su promjene na ispravkama vrijednosti za kredite komitentima i kredite bankama u 2022. godini:

	31. decembar 2021. '000 KM	Povećanje ispravke vrijednosti	Ukidanje ispravke vrijednosti	Druge promjene	31. decembar 2022. '000 KM
Stanovništvo	19.223	9.182	(6.349)	(742)	21.314
Preduzeća	18.800	5.151	(5.730)	(7.397)	10.824
Ukupno	38.023	14.333	(12.079)	(8.139)	32.138
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

Druge promjene se odnose u najvećoj meri na otpise potraživanja, diskont obezvređenih kredita i reklasifikaciju na imovinu stečenu naplatom.

U narednim tabelama prikazana su potraživanja prema komitentima i prema bankama po danima kašnjenja:

Klijenti klasifikovani u Nivo kreditnog rizika 1

31. decembar 2022. '000 KM	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Potrošački krediti	203.197	8.361	-	-	211.558
Stambeni krediti	140.040	2.311	-	-	142.351
Minusi po tekućem računu	6.671	243	-	-	6.914
Kreditne kartice	6.738	247	-	-	6.985
Ukupno stanovništvo	356.646	11.162	-	-	367.808
Velika preduzeća	141.622	4.152	-	-	145.774
Mala i srednja preduzeća	41.982	1.450	-	-	43.432
Ukupno preduzeća	183.604	5.602	-	-	189.206
Ukupno	540.251	16.764	-	-	557.014
od čega: restrukturirana	20.849	1.840	-	-	22.689
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-
31. decembar 2021. '000 KM	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Potrošački krediti	236.100	10.474	74	-	246.648
Stambeni krediti	157.061	2.725	-	-	159.786
Minusi po tekućem računu	6.735	267	4	-	7.006
Kreditne kartice	7.456	325	2	-	7.783
Ukupno stanovništvo	407.352	13.791	80	-	421.223
Velika preduzeća	127.786	766	-	-	128.552
Mala i srednja preduzeća	32.353	1.611	-	-	33.964
Ukupno preduzeća	160.139	2.377	-	-	162.516
Ukupno	567.491	16.168	80	-	583.739
od čega: restrukturirana	23.936	871	-	-	24.807
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Klijenti klasifikovani u Nivo kreditnog rizika 2

	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
31. decembar 2022. '000 KM					
Potrošački krediti	19.881	4.782	1.576	703	26.942
Stambeni krediti	16.257	1.584	554	24	18.419
Minusi po tekućem računu	383	90	47	30	550
Kreditne kartice	737	129	88	36	990
Ukupno stanovništvo	37.258	6.585	2.265	793	46.901
Velika preduzeća	23.754	1.259	328	-	25.341
Mala i srednja preduzeća	3.503	566	89	138	4.296
Ukupno preduzeća	27.257	1.825	417	138	29.637
Ukupno	64.515	8.410	2.682	931	76.538
od čega: restrukturirana	12.324	1.418	563	89	14.394
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-
31. decembar 2021. '000 KM					
Potrošački krediti	4.780	2.383	1.129	378	8.670
Stambeni krediti	5.888	591	405	48	6.932
Minusi po tekućem računu	81	30	44	14	169
Kreditne kartice	297	80	76	28	481
Ukupno stanovništvo	11.046	3.084	1.654	468	16.252
Velika preduzeća	49.422	250	338	-	50.010
Mala i srednja preduzeća	6.997	987	27	32	8.043
Ukupno preduzeća	56.419	1.237	365	32	58.053
Ukupno	67.465	4.321	2.019	500	74.305
od čega: restrukturirana	38.702	1.844	301	38	40.885
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Klijenti klasifikovani u Nivo kreditnog rizika 3

	Nije u kašnjenj u	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
31. decembar 2022. '000 KM						
Potrošački krediti	882	158	76	121	5.944	7.181
Stambeni krediti	246	128	38	-	922	1.334
Minusi po tekućem računu	15	1	-	-	323	339
Kreditne kartice	19	3	2	4	327	355
Ukupno stanovništvo	1.162	290	116	125	7.516	9.209
Velika preduzeća	4.498	-	-	-	1.298	5.796
Mala i srednja preduzeća	6	-	-	-	1.927	1.933
Ukupno preduzeća	4.504	-	-	-	3.225	7.729
Ukupno	5.666	290	116	125	10.741	16.938
od čega: restrukturirana	4.966	152	93	9	2.464	7.684
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

	Nije u kašnjenj u	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
31. decembar 2021. '000 KM						
Potrošački krediti	846	132	72	67	5.505	6.622
Stambeni krediti	500	95	-	-	2.007	2.602
Minusi po tekućem računu	13	1	1	2	290	307
Kreditne kartice	24	3	1	2	260	290
Ukupno stanovništvo	1.383	231	74	71	8.062	9.821
Velika preduzeća	37	-	-	-	9.746	9.783
Mala i srednja preduzeća	226	-	-	-	3.127	3.353
Ukupno preduzeća	263	-	-	-	12.873	13.136
Ukupno	1.646	231	74	71	20.935	22.957
od čega: restrukturirana	888	155	4	4	7.066	8.117
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Naredna tabela pokazuje promjene u kreditima klasifikovanim u Nivo 3 u 2022. godini:

	Bruto '000 KM	Novi Nivo 3 klijenti	Smanjenje Nivo 3 klijenata	Druge promjene	Bruto 31. decembar 2022.	Neto 31. decembar 2022.
	31. decembar 2021.					
Potrošački krediti	6.622	2.847	(2.279)	(9)	7.181	1.283
Stambeni krediti	2.602	205	(1.020)	(453)	1.334	46
Minusi po tekućem računu	307	120	(55)	(33)	339	55
Kreditne kartice	290	145	(72)	(8)	355	92
Stanovništvo	9.821	3.317	(3.426)	(503)	9.209	1.476
Velika preduzeća	9.783	5.670	(4.531)	(5.126)	5.796	1.577
Mala i srednja preduzeća	3.353	210	(435)	(1.195)	1.933	38
Ukupno preduzeća	13.136	5.880	(4.966)	(6.321)	7.729	1.615
Ukupno	22.957	9.197	(8.392)	(6.824)	16.938	3.091

Druge promjene predstavljaju otpise potraživanja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Naredne tabele prikazuju kredite komitentima po kategorijama internog rejtinga:

'000 KM	31. decembar 2022.					31. decembar 2021.				
	Nizak rizik (IR 1-12)	Umjeren (IR 13-18)	Visok (IR 19-25)	Obezvrijeden (IR 26)	Ukupno	Nizak rizik (IR 1-12)	Umjeren (IR 13-18)	Visok (IR 19-25)	Obezvrijeden (IR 26)	Ukupno
Potrošački krediti	173.379	54.482	10.639	7.181	245.681	186.226	63.218	6.212	6.284	261.940
Stambeni krediti	117.214	37.806	5.750	1.334	162.104	124.667	37.990	4.061	2.602	169.320
Minusi po tekućem računu	5.152	1.980	332	339	7.803	4.904	2.096	191	291	7.482
Kreditne kartice	4.127	3.104	744	355	8.330	4.722	3.023	529	280	8.554
Ukupno stanovništvo	299.872	97.372	17.465	9.209	423.918	320.519	106.327	10.993	9.457	447.296
Velika preduzeća	2.304	115.164	53.647	5.796	176.911	372	117.798	60.392	9.783	188.345
Mala i srednja preduzeća	24.661	18.150	4.917	1.933	49.661	404	33.363	8.241	3.352	45.360
Ukupno preduzeća	26.965	133.314	58.564	7.729	226.572	776	151.161	68.633	13.135	233.705
Ukupno	326.837	230.686	76.029	16.938	650.490	321.295	257.488	79.626	22.592	681.001

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Restruktuirana potraživanja

31. decembar 2022. '000 KM	Restruktuirana potraživanja- Bruto izloženost		N 1 restrukturirana potraživanja		N 2 restrukturirana potraživanja		N 3 restrukturirana potraživanja		Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti N 1 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti N 2 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti N 3 restrukturiranih potraživanja	Učešće rest potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjedjenja za restrukturirana potraživanja
Stanovništvo	14.719	8.936	4.357	1.427					1.692	137	518	1.037	3,5%	8.187
Potrošački krediti	5.014	2.642	1.354	1.019					1.012	101	211	700	3,5%	10
Stambeni krediti	9.705	6.294	3.003	408					680	36	307	337	4,4%	8.177
Minusi po tekućem računu	-	-	-	-					-	-	-	-	0,0%	-
Kreditne kartice	-	-	-	-					-	-	-	-	0,0%	-
Preduzeća	30.048	13.753	10.037	6.257					5.871	276	925	4.669	13,3%	19.676
Velika preuzeća	24.041	10.943	7.823	5.273					4.717	225	794	3.697	13,6%	15.743
Mala i srednja preuzeća	6.007	2.810	2.214	984					1.154	51	131	972	12,1%	3.933
Ukupno	44.767	22.689	14.394	7.684					7.563	413	1.443	5.706	6,9%	27.863

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

31. decembar 2021. '000 KM	Restruktuirana potraživanja- Bruto izloženost	N 1			N2			N3			Ispravka vrijednosti restruktuiranih potraživanja		Ispravka vrijednosti N 1 restruktuiranih potraživanja		Ispravka vrijednosti N 2 restruktuiranih potraživanja		Ispravka vrijednosti N 3 restruktuiranih potraživanja		Učešće rest potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjedenja za restuktuirana potraživanja
		restruktirana potraživanja	restruktirana potraživanja	restruktirana potraživanja	restruktirana potraživanja	restruktirana potraživanja	restruktirana potraživanja													
Stanovništvo	19.198	12.363	4.748	2.088	2.266	222	361										4,3%	9.189		
Potrošački krediti	7.604	4.773	1.811	1.021	1.126	182	213										2,9%	10		
Stambeni krediti	11.594	7.590	2.937	1.067	1.140	40	148										6,8%	9.179		
Minusi po tekućem računu	-	-	-	-	-	-	-										-	-		
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-										-	-		
Preduzeća	54.611	12.444	36.137	6.029	8.630	181	2.562										23,4%	31.565		
Velika preduzeća	45.271	9.399	31.602	4.270	6.692	125	2.304										24,0%	26.764		
Mala i srednja preduzeća	9.340	3.045	4.535	1.759	1.938	56	258										20,6%	4.801		
Ukupno	73.809	24.807	40.885	8.117	10.896	403	2.923										10,8%	40.754		

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.3. Koncentracija rizika kredita i potraživanja od komitenata

Banka prati koncentraciju kreditnog rizika po privrednim sektorima i geografskim lokacijama. Portfolio kreditnog rizika ograničen je kreditnom strategijom Banke: veća je koncentracija na male i mikro kredite, te široka geografska (u okviru Republike Srpske) i ekonomska diversifikacija kreditnog portfolija.

Bruto koncentracija rizika kreditnog portfolija (bilansni iznosi, bruto od rezervisanja) po privrednim sektorima je kako slijedi:

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Stanovništvo	423.918	447.329
Trgovina	71.723	79.632
Industrija	53.745	58.569
Građevinarstvo	6.958	20.523
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	24.666	19.440
Rudarstvo	22.776	13.175
Poljoprivreda	14.359	10.088
Saobraćaj, skladištenje i veze	10.652	8.804
Državne institucije	968	926
Finansijsko posredovanje	3.944	493
Ostalo	<u>16.780</u>	<u>22.022</u>
	<u>650.490</u>	<u>681.001</u>

Geografska koncentracija kreditnog portfolija odnosi se isključivo na područje Republike Srpske.

Struktura kreditnog portfolija redovno se prati od strane Sektora upravljanja rizicima i Odbora za upravljanje rizicima kako bi se uočili potencijalni događaji koji bi mogli uticati na kreditni portfolio (opšti faktori rizika), te kako bi se, u slučaju potrebe, ograničila izloženost prema određenim sektorima.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2 Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će doći do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog sredstva uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizlazi iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Uprava postavlja limite i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

4.2.1. Devizni rizik

Izloženost deviznom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja. Kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominovane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

Dnevno upravljanje deviznom pozicijom Banke, na osnovu zakonske regulative i internih pravila, je odgovornost sektora Upravljanje aktivom i pasivom. U cilju efikasnog upravljanja deviznim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima stranih valuta, kursevima i riziku.

U niže prikazanim tabelama prikazana je izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembar 2022. i 31. decembar 2021. godine. U tabelama je uključena aktiva i pasiva Banke po knjigovodstvenoj vrijednosti, klasifikovana po valutama i grupama valuta:

Na dan 31. decembar 2022.	EUR i vezane za EUR '000 KM	USD '000 KM	Ostale valute '000 KM	KM '000 KM	Ukupno '000 KM
AKTIVA					
Novčana sredstva	84.031	5.529	18.001	122.349	229.910
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	82.284	82.284
Hartije od vrijednosti	25.159	-	-	58.823	83.982
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	328.615	-	-	289.737	618.352
Nekretnine i oprema	-	-	-	15.799	15.799
Nematerijalna imovina	-	-	-	2.875	2.875
Ostala aktiva	-	1.687	-	5.712	7.399
Odložena poreska sredstva	-	-	-	300	300
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	-	-	-	8	8
Ukupno aktiva	437.805	7.216	18.001	577.887	1.040.909
OBAVEZE I KAPITAL					
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	15.266	-	-	4.993	20.259
Depoziti komitenata	258.961	7.030	16.050	510.136	792.177
Uzeti krediti	61.549	-	-	577	62.126
Ostale obaveze	34	15	-	11.366	11.415
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	278	278
Odložena poreska obaveza	-	-	-	71	71
Rezervisanja	-	2	-	3.579	3.581
Kapital	-	-	-	151.002	151.002
Ukupno obaveze i kapital	335.810	7.047	16.050	682.002	1.040.909
Neto devizna pozicija	101.995	169	1.951	(104.115)	-

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2 Tržišni rizik (nastavak)

4.2.1. Devizni rizik (nastavak)

Na dan 31. decembar 2021.	EUR i vezane za EUR '000 KM	USD '000 KM	Ostale valute '000 KM	KM '000 KM	Ukupno '000 KM
AKTIVA					
Novčana sredstva	28.139	12.572	26.686	213.540	280.937
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	89.701	89.701
Hartije od vrijednosti	17.658	-	-	22.598	40.256
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	394.730	-	-	248.248	642.978
Nekretnine i oprema	-	-	-	17.396	17.396
Nematerijalna imovina	-	-	-	3.897	3.897
Ostala aktiva	420	1.430	-	3.211	5.061
Odložena poreska sredstva	-	-	-	9	9
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	-	-	-	1.655	1.655
Ukupno aktiva	440.947	14.002	26.686	600.255	1.081.890
OBAVEZE I KAPITAL					
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	17.597	7	25	7.261	24.890
Depoziti komitenata	337.595	13.475	25.524	464.533	841.127
Uzeti krediti	56.652	-	-	-	56.652
Ostale obaveze	1.177	510	10	11.778	13.475
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	793	793
Odložena poreska obaveza	-	-	-	72	72
Rezervisanja	331	2	-	2.905	3.238
Kapital	-	-	-	141.643	141.643
Ukupno obaveze i kapital	413.352	13.994	25.559	628.985	1.081.890
Neto devizna pozicija	27.595	8	1.127	(28.730)	-

Domaća valuta (konvertibilna marka - KM) je Zakonom o Centralnoj banci BiH, uvođenjem aranžmana valutnog odbora (Currency Board), vezana za evro (EUR) u fiksnom odnosu 1 EUR = 1,95583 KM.

Pad ili rast od 10% u valutama (osim EUR) u odnosu na KM, a da pri tom sve ostale varijable ostanu iste, bi rezultirale smanjenjem odnosno povećanjem dobiti nakon oporezivanja za ovu godinu od 212 hiljada KM (na dan 31. decembar 2021.: 114 hiljada KM).

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2 Tržišni rizik (nastavak)

4.2.2. Kamatni rizik

Poslovanje Banke je pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa, u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kamatna osjetljivost imovine i obaveza

Na 31. decembar 2022.	Do 1 mjeseca		1 do 3 mjeseca		3 mjeseca do 1 godine		1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
AKTIVA										
Novčana sredstva	170.207	-	-	-	-	-	-	-	59.703	229.910
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	82.284	-	-	-	-	-	-	82.284
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	9.543	287.199	123.371	133.434	64.805	-	-	-	618.352	
Hartije od vrijednosti	-	-	25.092	34.367	24.291	-	231	-	15.799	83.982
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	-	-	-	15.799	15.799
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-	2.875	-	2.875	2.875
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	-	7.399	-	7.399	7.399
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-	300	300
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
Ukupno aktiva	179.751	287.199	230.747	167.801	89.096	86.315	86.315	86.315	1.040.909	
OBAVEZE I KAPITAL										
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	5.568	550	1.650	10.423	2.069	-	-	-	20.259	
Depoziti komitenata	17.693	31.017	688.158	55.109	199	-	-	-	792.177	
Uzeti krediti	1.124	1.101	14.819	15.610	29.471	-	-	-	62.126	
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	11.415	-	11.415	
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	278	-	278	
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	71	-	71	
Rezervisanja	-	-	-	-	-	-	3.581	-	3.581	
Kapital	-	-	-	-	-	-	151.002	151.002	151.002	
Ukupno obaveze i kapital	24.385	32.668	704.627	81.141	31.739	166.347	166.347	166.347	1.040.909	
Neusklađenost ročne strukture	155.365	254.530	(473.880)	86.660	57.357	(80.032)	-	-	-	

Tabele predstavljaju procjenu menadžmenta o kamatnom riziku Banke na dan 31. decembar 2022. godine i 31. decembar 2021. godine, i ne ukazuju nužno na pozicije u drugim vremenskim periodima, ali pružaju indikaciju o osjetljivosti zarade na promjene u kamatnim stopama.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2. Tržišni rizik (nastavak)

4.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Na 31. decembar 2021.	3 mjeseca						Nekamat- tonosno '000 KM	Ukupno '000 KM
	Do 1 mjeseca '000 KM	1 do 3 mjeseca '000 KM	do 1 godine '000 KM	1 do 5 godina '000 KM	Preko 5 godina '000 KM			
AKTIVA								
Novčana sredstva	235.386	-	-	-	-	-	45.551	280.937
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	89.701	-	-	-	-	89.701
Hartije od vrijednosti	-	-	-	40.025	-	-	231	40.256
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	50.229	34.255	104.868	283.906	169.720	-	-	642.978
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	17.396	17.396	
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	3.897	3.897	
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	5.061	5.061	
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	9	9	
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	1.655	1.655	
Ukupno aktiva	285.615	34.255	194.569	323.931	169.720	73.800	1.081.890	
OBAVEZE I KAPITAL								
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	9.272	201	2.311	2.904	10.202	-	24.890	
Depoziti komitenata	9.209	23.003	690.750	117.886	279	-	841.127	
Uzeti krediti	517	1.018	9.523	15.461	30.133	-	56.652	
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	13.475	13.475	
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	793	793	
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	72	72	
Rezervisanja	-	-	-	-	-	3.238	3.238	
Kapital	-	-	-	-	-	141.643	141.643	
Ukupno obaveze i kapital	18.998	24.222	702.584	136.251	40.614	159.221	1.081.890	
Neusklađenost ročne strukture	266.617	10.033	(508.015)	187.680	129.106	(85.421)	-	

Prosječne kamatne stope

U sljedećoj tabeli prikazane su prosječne kamatne stope obračunate kao ponderisani prosjek za period izvještavanja za finansijske instrumente:

	2022. %	2021. %
Sredstva iznad obavezne rezerve kod Centralne banke	(0,44)	(0,54)
Obavezna rezerva kod Centralne banke	(0,37)	(0,13)
Krediti i potraživanja od banaka	1,22	0,01
Krediti i potraživanja od komitenata	5,02	4,60
Dužničke hartije od vrijednosti	4,63	3,09
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	2,03	1,77
Depoziti komitenata	1,72	0,94
Uzeti krediti	1,48	1,52

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2 Tržišni rizik (nastavak)

4.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Rizik osjetljivosti

Analiza osjetljivosti promjene kamatnih stopa na neto sadašnju vrijednost

Za potrebe pojednostavljenog obračuna promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva i bilansne i vanbilansne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u 13 vremenskih zona koje se zatim ponderišu definisanim ponderima. Ponderi se baziraju na procijenjenom standardnom kamatnom šoku od 200 bp tokom vremena i procijenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu. Bilansne pozicije se raspoređuju po neto knjigovodstvenoj vrijednosti. Pozicije sa fiksном kamatnom stopom raspoređuju se u vremenske zone prema preostalom roku dospjeća, dok se pozicije sa promjenljivom kamatnom stopom raspoređuju u vremenske zone prema roku do sljedeće promjene kamatne stope.

Za svaku značajnu valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno netiraju se pozicije imovine i obaveza po svakoj vremenskoj zoni, tako da se dobija ukupna neto pozicija po zoni. Dobijena ukupna neto pozicija po svakoj vremenskoj zoni množi sa sa propisanim ponderom i to za svaku značajnu valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno. Sabiranjem dobijene ponderisane pozicije po svim vremenskim zonama dobija se ukupna neto duga ili neto kratka pozicija bankarske knjige za svaku značajnu valutu i za ostale valute ukupno. Sabiranjem neto duge i neto kratke pozicije po svim valutama dobije se ukupna neto ponderisana pozicija bankarske knjige koja predstavlja promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige Banke, koja je nastala kao rezultat primjene standardnog kamatnog šoka.

Odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala Banke ne bi trebalo da bude veći od 20%, prema popisima Agencije za bankarstvo Republike Srbije.

Naredna tabela prikazuje neto ponderisane pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za sve ostale valute zbirno, koje predstavljaju promjenu ekonomske vrijednosti koja je nastala kao rezultat primjene standardnog kamatnog šoka (200 bp) kao i odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembar 2022. godine u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi („Službeni glasnik RS“ br. 75/17).

	Promjena u referentnoj kamatnoj stopi	Neto ponderisana pozicija 31.12.2022.
KM	2%	7.644
EUR	2%	(1.096)
USD	2%	(71)
Ostale valute	2%	(219)
Ukupna promjena ekonomske vrijednosti		6.258
Regulatorni kapital		137.262
Promjena ekonomske vrijednosti/regulatornog kapitala		4,56%

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2 Tržišni rizik (nastavak)

4.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Rizik osjetljivosti (nastavak)

Analiza osjetljivosti promjene kamatnih stopa na bilans uspjeha (neto kamatni prihod)

Pored praćenja osjetljivosti na neto sadašnju vrijednost Banke, rizik promjene kamatnih stopa se takođe prati putem analize uticaja promjene kamatnih stopa na prihode i rashode Banke.

Naredna tabela prikazuje senzitivnost neto sadašnje vrijednosti i bilansa uspjeha Banke primjenom standardnog scenarija promjene kamatnih stopa (2%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspjeha predstavlja efekat pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembar 2021. godine.

'000 KM

Valuta	Promjena u referentnoj kamatnoj stopi	Senzitivnost bilansa uspjeha 31. decembar 2022.	Senzitivnost neto sadašnje vrijednosti 31. decembar 2022.
KM	2%	1.557	7.644
EUR	2%	3.124	(1.096)
USD	2%	19	(71)
Ostale valute	2%	207	(219)

'000 KM

Valuta	Promjena u referentnoj kamatnoj stopi	Senzitivnost bilansa uspjeha 31. decembar 2021.	Senzitivnost neto sadašnje vrijednosti 31. decembar 2021.
KM	2%	3.597	(292)
EUR	2%	2.338	(1.698)
USD	2%	138	(160)
Ostale valute	2%	265	(357)

4.3 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje pri finansiranju aktivnosti Banke i upravljanju pozicijama. Uključuje i rizik nemogućnosti finansiranja imovine po odgovarajućim rokovima dospijeća i stopama te rizik nemogućnosti likvidacije imovine po odgovarajućoj cijeni i u odgovarajućem roku.

Banka ima pristup raznovrsnim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih lica, uzete kredite i akcionarski kapital. To povećava fleksibilnost finansiranja, ograničava zavisnost o bilo kojem pojedinačnom izvoru i uopšte umanjuje trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti korišćenjem obaveza različitih dospijeća. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificujući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva. Nadalje, Banka drži portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju ukupne iznose nediskontovanih ugovorenih finansijskih obaveza na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine

	Ukupno ugovoreni odlivi					Knjigovodstvena vrijednost '000 KM
	Do 1 meseca '000 KM	1 do 3 meseca '000 KM	3 meseca do 1 godine '000 KM	1 do 5 godina '000 KM	Preko 5 godina '000 KM	
31. decembar 2022.						
OBAVEZE						
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	5.593	578	1.868	11.311	2.083	21.433
Depoziti komitenata	576.290	31.709	127.982	56.502	199	792.682
Uzeti krediti	76	1.800	5.383	27.600	38.725	73.584
Obaveze po osnovu lizinga	153	189	804	2.985	2.390	6.521
Ukupno očekivani odliv	582.112	34.276	136.037	98.398	43.397	894.220
						879.811

	Ukupno ugovoreni odlivi					Knjigovodstvena vrijednost '000 KM
	Do 1 meseca '000 KM	1 do 3 meseca '000 KM	3 meseca do 1 godine '000 KM	1 do 5 godina '000 KM	Preko 5 godina '000 KM	
31. decembar 2021.						
OBAVEZE						
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	8.946	248	2.848	3.760	10.387	26.189
Depoziti komitenata	608.936	23.593	92.300	119.004	282	844.115
Uzeti krediti	13	1.561	4.200	20.710	31.038	57.522
Obaveze po osnovu lizinga	106	208	928	3.892	1.972	7.106
Ukupno očekivani odliv	618.001	25.610	100.276	147.366	43.679	934.932
						929.248

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

U narednim tabelama prikazana je struktura likvidnosti na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine koji predstavlja pregled sredstava i obaveza po odgovarajućim vremenskim korpama a na osnovu preostalog perioda ugovorenog dospijeća.

Na 31. decembar 2022.	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
AKTIVA						
Novčana sredstva	229.910	-	-	-	-	229.910
Obavezna rezerva kod Centralne banke	58.927	3.256	13.110	6.761	230	82.284
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	49.111	23.892	106.996	270.453	167.900	618.352
Hartije od vrijednosti	83.982	-	-	-	-	83.982
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	15.799	15.799
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	2.875	2.875
Ostala aktiva	5.643	-	-	1.756	-	7.399
Odložena poreska sredstva	-	-	300	-	-	300
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	-	-	8	-	-	8
Ukupno aktiva	427.573	27.148	120.406	278.978	186.804	1.040.909
OBAVEZE I KAPITAL						
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	5.568	530	1.663	10.429	2.069	20.259
Depoziti komitenata	576.255	31.622	127.779	56.322	199	792.177
Uzeti krediti	578	1.648	4.700	24.048	31.152	62.126
Ostale obaveze	5.727	162	691	2.574	2.261	11.415
Tekuće poreske obaveze	-	278	-	-	-	278
Odložene poreske obaveze	-	-	71	-	-	71
Rezervisanja	-	-	3.581	-	-	3.581
Kapital	-	-	-	-	151.002	151.002
Ukupno obaveze i kapital	588.128	34.240	138.485	93.373	186.683	1.040.909
Neusklađenost ročne strukture	(160.555)	(7.092)	(18.079)	185.605	121	-

Banka u izvorima finansiranja posjeduje veći iznos stabilnih depozita stanovništva na transakcionim računima koji se koriste za finansiranje dugoročnih plasmana a što dovodi do ročne neravnoteže u kraćim periodima u korist obaveza i na duži period u korist aktive.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Na 31. decembar 2021.	Do 1 mjeseca '000 KM		1 do 3 mjeseca '000 KM		3 mjeseca do 1 godine '000 KM		1 do 5 godina '000 KM	Preko 5 godina '000 KM	Ukupno '000 KM
AKTIVA									
Novčana sredstva	280.937	-	-	-	-	-	-	-	280.937
Obavezna rezerva kod Centralne banke	60.066	2.428	9.509	13.695	4.003	-	-	-	89.701
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	46.549	36.898	104.960	284.202	170.369	-	-	-	642.978
Hartije od vrijednosti	40.256	-	-	-	-	-	-	-	40.256
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	-	17.396	17.396	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-	3.897	3.897	-
Ostala aktiva	3.804	-	-	-	1.257	-	-	-	5.061
Odložena poreska sredstva	-	-	9	-	-	-	-	-	9
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	-	-	1.655	-	-	-	-	-	1.655
Ukupno aktiva	431.612	39.326	116.133	299.154	195.665	-	1.081.890	-	-
OBAVEZE I KAPITAL									
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	9.089	201	2.661	2.904	10.035	-	-	-	24.890
Depoziti komitenata	608.756	23.240	91.061	117.791	279	-	-	-	841.127
Uzeti krediti	-	1.535	4.084	20.169	30.864	-	-	-	56.652
Ostale obaveze	6.897	2	94	1.590	4.892	-	-	-	13.475
Tekuće poreske obaveze	-	793	-	-	-	-	-	-	793
Odložene poreske obaveze	-	-	72	-	-	-	-	-	72
Rezervisanja	-	-	3.238	-	-	-	-	-	3.238
Kapital	-	-	-	-	141.643	-	-	-	141.643
Ukupno obaveze i kapital	624.742	25.771	101.210	142.454	187.713	-	1.081.890	-	-
Neusklađenost ročne strukture	(193.130)	13.555	14.923	156.700	7.952	-	-	-	-

Dospijeće ugovornih iznosa vanbilansnih pozicija Banke sažeti su u donjoj tabeli.

Finansijske garancije i akreditivi su takođe uključeni u donju tabelu na osnovu najranijeg ugovornog datuma dospijeća.

31. decembar 2022.	Do 1 godine '000 KM		1 do 5 godina '000 KM		Preko 5 godina '000 KM		Ukupno '000 KM
Garancije i akreditivi	58.512	-	18.696	-	0	-	77.208
Neiskorišćeni i okvirni krediti	60.475	-	16.759	-	8.183	-	85.417
Ukupno	118.987	-	35.455	-	8.183	-	162.625

31. decembar 2021.	Do 1 godine '000 KM		1 do 5 godina '000 KM		Preko 5 godina '000 KM		Ukupno '000 KM
Garancije i akreditivi	71.022	-	9.303	-	-	-	80.325
Neiskorišćeni i okvirni krediti	61.820	-	24.510	-	-	-	86.330
Ukupno	132.842	-	33.813	-	-	-	166.655

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.4 Fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmjeniti ili obaveza izmiriti između obaveštenih i voljnih strana u uobičajenim tržišnim uslovima. Gdje su informacije dostupne, fer vrijednosti se zasnivaju na tržišnim cijenama. Međutim, za značajan dio finansijskih instrumenata Banke ne postoje lako dostupne tržišne cijene. U uslovima kada tržišne cijene nisu lako dostupne, fer vrijednost se procjenjuje korišćenjem modela diskontovanih novčanih tokova ili ostalim prikladnim tehnikama određivanja cijena. Promjene u pripadajućim pretpostavkama, uključujući diskontne stope i procijenjene buduće novčane tokove, značajno utiču na procjene. Zato se izračunate fer tržišne procjene možda ne mogu realizovati pri prodaji finansijskih instrumenata u tekućem periodu, posebno uzimajući u obzir uticaj nedostatka likvidnog tržišta u Republici Srpskoj.

Tabela u nastavku sažeto prikazuje knjigovodstvene iznose i fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza koji u bilansu Banke nisu uključeni po fer vrijednosti:

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Finansijska imovina				
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	618.352	642.978	626.856	649.569
Ukupno	618.352	642.978	626.856	649.569
Finansijske obaveze				
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	20.259	24.890	20.260	25.001
Depoziti komitenata	792.177	841.127	792.148	841.496
Uzeti krediti	62.126	56.652	63.376	57.354
Ukupno	874.562	922.669	875.784	923.851

Krediti i potraživanja od komitenata

Krediti i potraživanja od komitenata umanjeni su za ispravku vrijednosti. Procijenjena fer vrijednost kredita i potraživanja predstavlja diskontovani iznos očekivanih procijenjenih budućih novčanih tokova. Očekivani budući novčani tokovi diskontuju se trenutno važećim tržišnim stopama s ciljem određivanja njihove fer vrijednosti. Fer vrijednost plasmana po promjenjivoj stopi odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti. Očekivani budući gubici ne uzimaju se u obzir niti se rade prilagođavanja za nesigurnost naplate (uključujući vremenske rokove) dospjelih i reprogramiranih izloženosti, kao i nedospjelih izloženosti koje zahtijevaju pojačano praćenje.

Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija i depoziti komitenata

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definisano dospijeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na dan bilansa. Procijenjena fer vrijednost depozita sa fiksni dospijećem zasniva se na diskontovanim novčanim tokovima prema trenutno važećim kamatnim stopama za depozite sličnog preostalog dospjeća. Vrijednost dugoročnih odnosa sa deponentima ne uzima se u obzir kod procjene fer vrijednosti.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.4 Fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Uzeti krediti

Fer vrijednost uzetih kredita sa varijabilnom kamatnom stopom koja se redovno mijenja, sa neznatnom promjenom kreditnog rizika približno predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost. Fer vrijednost uzetih kredita sa fiksnom kamatnom stopom određuje se analizom diskontovanih budućih novčanih tokova, koristeći kamatnu stopu koja se trenutno nudi za kredite sa sličnim uslovima i dužnicima sa sličnim kreditnim bonitetom.

Nivoi fer vrijednosti imovine i obaveza Banke koji nisu uključeni po fer vrijednosti u skladu sa IFRS 13 prikazani su u tabeli ispod:

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	Nivoi fer vrijednosti			Nivoi fer vrijednosti		
	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM
Finansijska imovina						
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	626.856	-	-	649.569
Ukupno	-	-	626.856	-	-	649.569
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	-	-	20.260	-	-	25.001
Depoziti komitenata	-	-	792.148	-	-	841.496
Uzeti krediti	-	-	63.376	-	-	57.354
Ukupno	-	-	875.784	-	-	923.851

Nivoi fer vrijednosti imovine i obaveza Banke koji su uključeni po fer vrijednosti u skladu sa IFRS 13 prikazani su u tabeli ispod:

D	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	Nivoi fer vrijednosti			Nivoi fer vrijednosti		
	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM
Finansijska imovina						
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	83.982	-	-	40.256

4.5 Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke uslijed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i uslijed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući pravni rizik.

Za razliku od drugih vrsta rizika, podaci koji se odnose na operativne rizike nisu uvijek lako dostupni, već se trebaju prepoznati i procijeniti unutar cijele Banke. Osim toga, alati koji se koriste za upravljanje operativnim rizicima, pokrivaju sve organizacione jedinice i aktivnosti unutar Banke.

U Banci se koriste sljedeći alati i izvori za prepoznavanje i procjenu operativnih rizika:

Prikupljanje podataka o internim gubicima;

- Samoprocjena operativnih rizika i kontrola;
- Procjena operativnih rizika u skladu sa Odlukom Agencije;
- Ključni indikatori operativnih rizika;
- Nalazi Službe interne revizije i Službe interne kontrole;
- Sistem internih kontrola.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.5 Operativni rizik

Kontrola se ostvaruje i jasnom podjelom dužnosti za evidenciju, praćenje i upravljanje operativnim rizicima. O evidentiranim događajima, preduzetim mjerama i rezultatima upravljanje se redovno izvještava Uprava i Nadzorni odbor Banke.

Banka provodi redovnu obuku iz oblasti upravljanja operativnim rizicima za novozaposlene radnike Banke kao i redovnu godišnju obuku za sve radnike Banke. Okvir za upravljanje kontinuitetom poslovanja (BCM) Banke uspostavljen je od strane Uprave Banke i definisan internom politikom, metodologijom i planovima nastavka poslovanja. Unapređenje BCM se razmatra na sjednicama Odbora za bezbjednost (SeCo) i Odbora za upravljanje IT (ITCo). Banka vrši godišnje testiranje upravljanja kontinuitetom poslovanja, i o tome izvještava relevantne organizacione dijelove, Upravu i Nadzorni odbor. Banka je pored primarne uspostavila i udaljenu rezervnu lokaciju.

4.6. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji je širi koncept od „akcionarskog kapitala“ iz bilansa stanja, jesu:

- biti u skladu sa kapitalnim zahtjevima koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- čuvati sposobnost Banke da može da osigurava povrat akcionarima i dobit drugima koji posjeduju udio;
- održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Adekvatnost i stanje kapitala se redovno nadgleda od strane Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i Uprave Banke na osnovu odgovarajućih internih akata i regulative koju propisuje ABRS.

U skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka ABRS, Banka obračunava regulatorni kapital, kapitalne zahtjeve za kreditni, operativni i devizni rizik.

U narednoj tabeli je kratak prikaz sastava regulatornog kapitala, vrijednosti rizikom ponderisane imovine i obračun stope adekvatnosti kapitala Banke, a pripremljen je u skladu sa zahtjevima ABRS:

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Uplaćeni instrumenti kapitala		
Emisiona premija na akcije	15.420	15.235
Zadržana dobit proteklih godina	55.044	37.784
Ostala sveobuhvatna dobit	659	1.179
Ostale rezerve	7.340	6.432
Odložena poreska sredstva	(300)	(9)
Nematerijalna imovina	(2.875)	(3.896)
Ukupno redovni osnovni kapital (CET1)	137.262	118.923
Ukupno dodatni osnovni kapital (AT1)	-	-
Ukupno osnovni kapital (CET1)	137.262	118.923
Ukupno dopunski kapital (T2)	-	-
 Ukupno regulatorni kapital	 137.262	 118.923
Ponderisani kreditni rizik	551.472	574.237
Izloženost operativnom riziku	63.404	60.472
Izloženost deviznom riziku	36.661	41.722
Ukupni ponderisani rizik	651.537	676.431
Stopa adekvatnosti regulatornog kapitala (%)	21,1%	17,6%
Stopa adekvatnosti osnovnog kapitala (%)	21,1%	17,6%

Minimalna stopa regulatornog kapitala prema regulatornim zahtjevima iznosi 12%. Minimalna stopa redovnog osnovnog kapitala iznosi 6,75% a osnovnog kapitala 9%. Banka je dužna da održava zaštitni sloj za očuvanje kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio elemenata kapitala iznad propisanih minimuma.

5. RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE U PRIMJENI RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka radi procjene i pretpostavke o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i pretpostavke o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene se redovno provjeravaju, a zasnivaju se na istorijskom iskustvu i ostalim faktorima, kao što su očekivani tok budućih događaja koji se mogu realno pretpostaviti u postojećim uslovima, ali i pored toga, neizbjegno predstavljaju izvore neizvjesnosti procjena. Procjena gubitaka od umanjenja vrijednosti portfolija Banke izloženog kreditnom riziku predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjena. Ovaj i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjena, koji nose znatan rizik mogućih značajnih prilagođavanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisani su u nastavku.

(a) *Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja*

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih komitenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku se procjenjuje mjesечно.

Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost kredita pravnim i fizičkim licima (kao što je sažeto u napomeni 11), rezervisanja za obaveze i troškove koje proizlaze iz vanbilansne izloženosti komitentima, uglavnom u vidu garancija i akreditiva (sažeto u napomeni 20) te umanjenja vrijednosti novčanih sredstava (napomena 7), hartija od vrijednosti (napomena 9), kredita i potraživanja banaka (napomena 10), ostale aktive (napomena 14) i osnovnih sredstava namijenjenih prodaji (napomena 15).

Umanjenja vrijednosti se takođe razmatraju za kreditnu izloženost od banaka te za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti, gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

Banka procjenjuje umanjenje vrijednosti na individualnoj osnovi za sve izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 preko definisanog praga materijalnosti i za POCI imovinu. Imovina koja nije materijalno značajna razmatra se na grupnoj (portfolio) osnovi radi umanjenja vrijednosti.

Banka vrši kontinuirani monitoring imovine koja je predmet obračuna očekivanih kreditnih gubitaka. U cilju određivanja da li je instrument ili portfolio predmet obračuna 12 mjesecnog ili doživotnog očekivanog kreditnog gubitka, Banka procjenjuje da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika nakon početnog priznavanja.

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Sažetak ispravke vrijednosti (MSFI)		
Novčana sredstva	3.202	397
Obavezna rezerva kod Centralne banke	82	89
Krediti i potraživanja od banaka	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	32.138	38.023
Ostala aktiva	2.965	1.779
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	4.288	4.661
Vanbilansna izloženost	1.635	1.819
	44.310	46.768

5. RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE U PRIMJENI RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja (nastavak)

Krajem godine, bruto vrijednost umanjenih kredita i potraživanja (neprihodujući krediti – NPL) te stope priznatih umanjenja, bili su kako slijedi:

'000 KM	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno
Bruto izloženost	7.729	9.209	16.938	13.136	9.821	22.957
Ispravka vrijednosti	(6.114)	(7.732)	(13.846)	(12.921)	(8.276)	(21.197)
Stopa umanjenja	79%	84%	82%	98%	84%	92%

Svako dodatno povećanje stope umanjenja bruto neprihodujuće izloženosti za jedan procentni poen bruto neprihodujuće izloženosti koje su gore prikazane na dan 31. decembra 2022. godine, imalo bi za posljedicu povećanje gubitka od umanjena vrijednosti u iznosu od 169 hiljada KM (2021.: 230 hiljada KM).

Pored pojedinačno i grupno identifikovanih gubitaka za neprihodujuće kredite, kao što je objašnjeno u paragrafu iznad, Banka takođe priznaje gubitke od umanjenja vrijednosti za koje se zna da postoje na datum bilansa, a koji nisu bili posebno identifikovani (portfolio ispravka vrijednosti).

5. RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE U PRIMJENI RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(b) Obračun fer vrijednosti u nivou 3 za finansijske instrumente klasifikovane po fer vrijednosti kroz OSD**

Finansijski instrumenti koji su klasifikovani po fer vrijednosti kroz OSD, a za koje ne postoji aktivno tržište, obračun fer vrijednosti u nivou kreditnog rizika 3 se vrši prema internom modelu diskontovanih novčanih tokova. Model podrazumijeva određivanje diskontne stope koja se sastoji od tri komponente: bezrizične kamatne stope, kreditne marže i dodatne marže. Za bezrizičnu kamatnu stopu se uzima prinos na državne obveznice rejtinga AAA u području evropske monetarne zajednice. Kreditna marža je dodatak na bezrizičnu kamatnu stopu u skladu sa kreditnim rejtingom emitenta vrednovanom prema internoj metodologiji Banke. Dodatna marža je dodatni zahjev Banke koji pokriva troškove likvidnosti, administrativne troškove i zahtjev za minimalni povrat na uloženi kapital.

(c) Oporezivanje

Banka formira poresku obavezu u skladu s poreskim zakonima Republike Srpske. Poreska prijava podložna je odobravanju od strane poreskih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreskog obveznika. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja Uprave. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala.

(d) Regulatorni zahtjevi

ABRS je ovlašćena da vrši inspekcije poslovanja Društva i zahtijeva izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine, obaveza i kapitala, u skladu sa odgovarajućom regulativom.

(e) Sudski sporovi

Banka sprovodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova. Iznos rezervisanja Banka određuje na osnovu profesionalnih pravnih savjeta.

Kao što je navedeno u napomeni 30, Banka je na dan 31. decembar 2022. godine rezervisala 137 hiljada KM za sudske sporove (2021.: 124 hiljade KM), što Uprava procjenjuje dovoljnim.

(f) Naknade zaposlenima po osnovu odlaska u penziju

Troškovi utvrđenih prava pri odlasku u penziju utvrđuju se primjenom aktuarske procjene. Obračun sadašnje vrijednosti uključuje procjenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, fluktuaciju zaposlenih i stope mortaliteta. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvjesnosti utiču na ishod procjene. Pretpostavke koje su korišćene u aktuarskoj procjeni objelodanjene su sljedeće:

Diskontna stopa	4,78%
Stopa rasta plata	3,00%

(g) Procjena lizing obaveze i sredstava sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

Obaveza za lizing se inicijalno mjeri po sadašnjoj vrijednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primjene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, stopa zaduživanja zakupca.

5. RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE U PRIMJENI RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(g) Procena lizing obaveze i sredstava sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16 (nastavak)**

Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se lako može uočiti. Takva stopa predstavlja cijenu stabilnih izvora sredstava koju Banka plaća svojim klijentima u zavisnosti od ročnosti uvećanu za troškove održavanja obavezne rezerve kod Centralne banke, troškove osiguranja depozita te za trošak održavanja zaštitnog sloja likvidnosti.

Prosečna ponderisana diskontna stopa primjenjena na 31. decembar 2022. godine za objekte iznosi 2,9%.

6. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Segmenti prepoznati za potrebe izvještavanja po segmentima uključuju:

- 1) „Retail“: poslovanje sa fizičkim licima, preduzetnicima i malim i srednjim preduzećima;
- 2) „Corporate“: poslovanje sa velikim preduzećima, javnim sektorom i javnim preuzećima, nebankarskim finansijskim institucijama;
- 3) „Finansijska tržišta i ALM“: Finansijska tržišta i Upravljanje aktivom i pasivom („ALM“) i
- 4) „Centrala“: kapital i rezerve, ulaganja u druga pravna lica i ostale vlasničke udjele, te ostala imovina i obaveze koji nisu pridruženi drugim segmentima.

Izvještaji po segmentima pripremljeni su u skladu sa upravljačkim izvještajima.

Pri mjerenu poslovnih rezultata primjenjuju se interne cijene bazirane na specifičnim cijenama, primjerene valute i ročnosti sa ugrađenim dodatnim usklađivanjima.

6. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Metodologija alokacije prihoda i troškova po segmentima je ista u obe prikazane godine:

	Retail ‘000 KM	Corporate ‘000 KM	Finansijska tržišta i ALM ‘000 KM	Centrala ‘000 KM	Ukupno ‘000 KM
31. decembar 2022.					
Neto prihod od kamata	26.833	7.082	(1.901)	-	32.014
Neto prihod od naknada i provizija	11.765	3.677	1.511	-	16.953
Neto kursne razlike	-	-	(63)	-	(63)
Ostali poslovni prihod	-	-	-	2.269	2.269
Ukupni operativni prihodi	38.598	10.759	(453)	2.269	51.173
Gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(1.522)	801	(5.444)	(577)	(6.742)
Ukupni operativni rashodi	(17.401)	(2.277)	(430)	(13.330)	(33.438)
Rezultat segmenta	19.675	9.283	(6.327)	11.638	10.993
Porez na dobit	-	-	-	(1.075)	(1.075)
Dobit tekuće godine	19.675	9.283	(6.327)	12.713	9.918
Ukupno aktiva	455.756	169.576	398.544	17.033	1.040.909
Ukupno obaveze i kapital	460.075	345.410	213.275	22.149	1.040.909
31. decembar 2021.					
Neto prihod od kamata	26.298	5.829	375	-	32.502
Neto prihod od naknada i provizija	12.484	4.326	1.273	-	18.083
Neto kursne razlike	-	-	66	-	66
Ostali poslovni prihod	-	-	-	843	843
Ukupno prihodi iz poslovanja	38.782	10.155	1.714	843	51.494
Gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	78	(1.117)	-	3.894	2.855
Ukupni operativni rashodi	(17.642)	(2.389)	(474)	(14.221)	(34.726)
Rezultat segmenta	21.218	6.649	1.240	(9.484)	19.623
Porez na dobit	-	-	-	(1.454)	(1.454)
Dobit tekuće godine	21.218	6.649	1.240	(10.938)	18.169
Ukupno aktiva	480.099	173.337	410.673	17.782	1.081.890
Ukupno obaveze i kapital	621.282	245.540	199.620	15.448	1.081.890

7. NOVČANA SREDSTVA

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Novčana sredstva	59.703	45.551
Tekući računi kod drugih banaka	64.747	45.745
Sredstva kod Centralne banke	108.662	190.038
Bruto novčana sredstva	233.112	281.334
Ispravka vrijednosti	(3.202)	(397)
Neto novčana sredstva	229.910	280.937

Centralna banka Bosne i Hercegovine ima potvrđen kreditni rejting „B sa pozitivnim izgledima“ agencije Standard & Poor's i kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“ agencije Moody's Investors Service.

Banka na 31.12.2022. ima potraživanja od banaka Sberbank CZ A.S. Brno, Češka Republika i Sberbank Magyaroszág ZRT, Budimpešta, Mađarska u ukupnom iznosu 2.783 hiljada KM koje su klasifikovane u nivo 3 kreditnog rizika obzirom da se ove banke nalaze u procesu stečaja odnosno likvidacije, te potraživanje od Sberbank Rusija, Moskva, Rusija u iznosu od 391 hiljadu KM koje je klasifikованo u nivo 2 kreditnog rizika obzirom da su sredstva ograničeno dostupna.

Pregled novčanih sredstava na tekućim računima kod drugih banaka prema internoj kreditnoj rejting skali i nivou umanjenja vrijednosti:

<i>Interna rejting skala</i>	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.	
	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Nizak rizik	55.961	-	-	55.961	42.353
Umjereni rizik	5.612	-	-	5.612	3.392
Visok rizik	-	391	-	391	-
Obezvrijedena sredstva	-	-	2.783	2.783	-
Ukupno	61.573	391	2.783	64.747	45.745

Kretanja ispravke vrijednosti:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2022.	397	-	-	397
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	(3)	3	-	-
Transfer u Nivo 3	(17)	-	17	-
Neto promjene rezervisanja (napomena 25)	(2)	9	2.912	2.919
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	24	8	(146)	(114)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	399	20	2.783	3.202

7. NOVČANA SREDSTVA (nastavak)

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2021.	216	-	-	216
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napomena 25)	180	-	-	180
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	1	-	-	1
Stanje na dan 31. decembra 2021.	397	-	-	397

8. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Obavezna rezerva kod Centralne banke	82.366	89.790
Ispravka vrijednosti	(82)	(89)
Neto obavezna rezerva kod Centralne banke	82.284	89.701

Kretanja ispravke vrijednosti:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2022.	89	-	-	89
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napomena 25)	(7)	-	-	(7)
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	82	-	-	82
	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2021.	78	-	-	78
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napomena 25)	11	-	-	11
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2021.	89	-	-	89

Centralna banka je za banke u BiH propisala način obračuna i održavanja obavezne rezerve, te visinu i način plaćanja naknade za iznos obavezne rezerve i iznos sredstava na računu kod Centralne banke preko obavezne rezerve.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve predstavlja prosječno stanje depozita i pozajmljenih sredstava u KM i stranim valutama u toku desetodnevног obračunskog perioda. Dio osnovice u stranim valutama Banka izražava u KM i obračunava prema kursnoj listi Centralne banke koja je važila u vrijeme trajanja obračunskog perioda.

8. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE (NASTAVAK)

U osnovicu za obračun obavezne rezerve ne ulaze:

- pasivni podbilans;
- stanje računa jedne banke kod druge banke, a koje imaju račun rezervi kod Centralne banke;
- pozajmljena sredstva koja Banka, na osnovu pisanog ugovora o pozajmici od nerezidenata, počev od 1. novembra. 2008. godine;
- depoziti vlade i lica (rezidenata) namijenjena za razvojne projekte.

Banka je obavezna držati sredstva na računu rezervi kod Centralne banke u iznosu koji je najmanje jednak iznosu od 10% od osnovice za obračun obavezne rezerve, a koju čine depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu i ročnost.

Na osnovu Odluke o izmjenama odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezerve („Sl. glasnik BiH“, 70/21), Centralna banka do 31.07.2022.

- na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti, KM – ne obračunava naknadu,
- na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom – obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate) umanjenu za 10 baznih poena;
- na sredstava iznad obavezne rezerve – obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate) umanjenu za 25 baznih poena.

Odlukom o izmjenama odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezerve („Sl. glasnik BiH“, 53/22), Centralna banka od 01.08.2022.

- na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti, KM – ne obračunava naknadu,
- na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom – obračunava naknadu po stopi od minus 10 baznih poena;
- na sredstava iznad obavezne rezerve – obračunava naknadu po stopi od minus 25 baznih poena.

Usljed negativne stope Evropske centralne banke (Deposit Facility Rate) Banka je platila ukupno 783 hiljade KM (2021: 885 hiljada KM) naknade Centralnoj banci.

9. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

	31. decembar 2022. ‘000 KM	31. decembar 2021. ‘000 KM
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz OSD, vlasničke hartije od vrijednosti		
S.W.I.F.T., Le Hulpe, Belgija	67	67
Centralni registar HoV a.d., Banja Luka	164	164
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz OSD, dužničke hartije od vrijednosti		
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	83.751	40.025
Bruto finansijska imovina	83.982	40.256

Pored navedenog Banka ima učešće u pravnom licu Super Kartica d.o.o. Beograd, Srbija, od 13,01%. Vrijednost udjela sa 31. decembrom 2022. godine iznosilo je 484,49 KM.

U pogledu hijerarhijskih nivoa, i vlasničke i dužničke hartije od vrijednosti klasifikovane kao finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz OSD se mogu svrstati u treći nivo fer vrijednosti.

9. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

Pregled obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospijeća	Kamatna stopa	Nominalna vrijednost	Amortizovana nabavna vrijednost	Nerealizovani dobici / (gubici)	Stanje na dan
							31.12.2022.
				000 KM	000 KM	000 KM	000 KM
AT0000A21PN2	28.06.2018	28.06.2023	4,75	17.602	17.608	(237)	17.371
AT0000A21PN2		28.06.2023	4,75	7.824	7.827	(106)	7.721
BA10RSBDO314	26.08.2022	26.08.2027	5,00	5.000	5.087	(266)	4.821
BA10RSBDO322	16.09.2022	16.09.2029	5,00	25.000	25.363	(1.072)	24.291
BA10RSBDO355	23.12.2022	23.12.2027	5,00	10.000	9.798	(28)	9.770
BA10RSBDO330	14.10.2022	14.10.2027	5,00	20.000	20.214	(437)	19.777
Ukupno				85.426	85.897	(2.146)	83.751

Pregled obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospijeća	Kamatna stopa	Nominalna vrijednost	Amortizovana nabavna vrijednost	Nerealizovani dobici / (gubici)	Stanje na dan
							31.12.2021.
				000 KM	000 KM	000 KM	000 KM
AT0000A21PN2	28.06.2018	28.06.2023	4,75	17.602	17.610	(19)	17.591
BA10RSBDO108	06.03.2019	06.03.2024	3,50	12.000	12.676	(8)	12.668
BA10RSBDO199	16.04.2020	16.04.2025	2,00	10.000	9.834	(68)	9.766
Ukupno				39.602	40.120	(95)	40.025

9. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

Pregled dužničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih po fer vrijednosti kroz OSD prikazuje kreditni kvalitet i maksimalnu izloženost kreditnom riziku prema internoj kreditnoj rejting skali i nivou umanjenja vrijednosti na kraju godine:

<i>Interna rejting skala</i>	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.	
	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM	Ukupno '000 KM
Nizak rizik	-	-	-	-	-
Umјeren rizik	83.751	-	-	83.751	40.025
Visok rizik	-	-	-	-	-
Obezvrijeđeni krediti	-	-	-	-	-
Ukupno	83.751	-	-	83.751	40.025

Kretanja u fer vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih po fer vrijednosti kroz OSD prema nivoima očekivanih kreditnih gubitaka:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Fer vrijednost na dan 1. januar 2022.	40.025	-	-	40.025
Kupljeni instrumenti	66.566	-	-	66.566
Prodaja i otpala	(22.434)	-	-	(22.434)
Promjena fer vrijednosti	(406)	-	-	(406)
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Hartije u otpati	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2022.	83.751	-	-	83.751

Kretanja ispravke vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih po fer vrijednosti kroz OSD prema nivoima očekivanih kreditnih gubitaka:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2022.	1.174	-	-	1.174
Kupljeni instrumenti	1.763	-	-	1.763
Prodaja i otpala	(663)	-	-	(663)
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Promjena rezervisanja hartija u otpati	228	-	-	228
Diskont obezvrijeđenih kredita	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	2.502	-	-	2.502

9. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Fer vrijednost na dan 1. januar 2021.	50.334	-	-	50.334
Kupljeni instrumenti	-	-	-	-
Otplaćeni instrumenti (bez otpisa)	(10.010)	-	-	(10.010)
Promjena fer vrijednosti	(299)	-	-	(299)
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Krediti u otplati	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2021.	40.025	-	-	40.025

Kretanja u rezervisanjima dužničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih po fer vrijednosti kroz OSD prema nivoima očekivanih kreditnih gubitaka:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2021.	1.465	-	-	1.465
Kupljeni instrumenti	-	-	-	-
Otplaćeni instrumenti (bez otpisa)	(288)	-	-	(288)
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Promjena rezervisanja hartija u otplati	(3)	-	-	(3)
Diskont obezvrijeđenih kredita	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2021.	1.174	-	-	1.174

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

10. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
----------------------------------	----------------------------------

Bruto krediti i potraživanja od banaka

Ispravka vrijednosti

Neto krediti i potraživanja od banaka

Pregled bruto kredita i potraživanja od banaka prema internoj kreditnoj rejting skali i nivou umanjenja vrijednosti:

Interni rejting skala	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.	
	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM	Ukupno '000 KM
Nizak rizik	-	-	-	-	-
Umjeren rizik	-	-	-	-	-
Visok rizik	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-

Kretanja u bruto kreditima i potraživanjima od banaka:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Bruto stanje na dan 1. januar 2022.	-	-	-	-
Novoplasirani krediti	-	-	-	-
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	-	-	-	-
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Bruto stanje na dan 31. decembar 2022.	-	-	-	-
	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Bruto stanje na dan 1. januar 2022.	-	-	-	-
Novoplasirani krediti	-	-	-	-
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	-	-	-	-
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Bruto stanje na dan 31. decembar 2022.	-	-	-	-

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

10. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA (nastavak)

Kretanja u ispravkama vrijednosti kredita i potraživanja od banaka:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2022.	-	-	-	-
Novoplasirani krediti	-	-	-	-
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Otplaćeni krediti	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	-	-	-	-
	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Bruto stanje na dan 1. januar 2021.	8.759	-	-	8.759
Novoplasirani krediti	-	-	-	-
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(8.759)	-	-	(8.759)
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Optisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Bruto stanje na dan 31. decembar 2021.	-	-	-	-

Kretanja u ispravkama vrijednosti kredita i potraživanja od banaka:

	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2021.	9	-	-	9
Novoplasirani krediti	-	-	-	-
Transfer u Nivo 1	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	-	-	-	-
Otplaćeni krediti	(9)	-	-	(9)
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2021.	-	-	-	-

11. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Krediti stanovništvu	423.918	447.296
Krediti preduzećima	226.572	233.705
Bruto krediti i potraživanja od komitenata	650.490	681.001
Ispravka vrijednosti - stanovništvo	(21.314)	(19.223)
Ispravka vrijednosti - preduzeća	(10.824)	(18.800)
Neto krediti i potraživanja od komitenata	618.352	642.978

11. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Pregled bruto kredita stanovništvu prikazuje kreditni kvalitet i maksimalnu izloženost kreditnom riziku prema internoj kreditnoj rejting skali i nivou umanjenja vrijednosti na kraju godine:

Stanovništvo	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.	
	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM	Ukupno '000 KM
Interna rejting skala					
Nizak rizik	289.185	10.687	-	299.872	320.519
Umjereni rizik	75.190	22.182	-	97.372	106.327
Visok rizik	3.433	14.032	-	17.465	10.993
Obezvrijeđeni krediti	-	-	9.209	9.209	9.457
Ukupno	367.808	46.901	9.209	423.918	447.296

Kretanja u bruto kreditima stanovništvu prema nivoima očekivanih kreditnih gubitaka:

Stanovništvo	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Bruto stanje na dan 1. januar 2022.	421.223	16.252	9.821	447.296
Novoplasirani krediti	105.364	10.619	411	116.394
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(87.536)	(2.596)	(841)	(90.973)
Transfer u Nivo 1	4.504	(4.213)	(291)	-
Transfer u Nivo 2	(31.590)	32.803	(1.213)	-
Transfer u Nivo 3	(1.723)	(1.184)	2.907	-
Krediti u otplati	(42.356)	(4.776)	(1.082)	(48.214)
Otpisi	(78)	(4)	(503)	(585)
Bruto stanje na dan 31. decembar 2022.	367,808	46,901	9,209	423,918

Kretanja u rezervisanjima kredita stanovništvu prema nivoima očekivanih kreditnih gubitaka:

Stanovništvo	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januar 2022.	9.366	1.581	8.276	19.223
Novoplasirani krediti	2.872	1.174	170	4.216
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(2.492)	(254)	(602)	(3.348)
Transfer u Nivo 1	432	(378)	(54)	-
Transfer u Nivo 2	(810)	1.565	(755)	-
Transfer u Nivo 3	(76)	(231)	307	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	(1.210)	2.042	1.133	1.965
Diskont obezvrijeđenih kredita	-	-	-	-
Otpisi	-	-	(573)	(573)
Reklasifikacija	-	-	(169)	(169)
Stanje na dan 31. decembar 2022.	8.082	5.499	7.733	21.314
Stanovništvo	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januar 2021.	10.387	1.656	11.039	23.082
Novoplasirani krediti	3.592	100	242	3.934
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(1.895)	(232)	(905)	(3.032)
Transfer u Nivo 1	791	(651)	(140)	-

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

Transfer u Nivo 2	(404)	615	(211)	-
Transfer u Nivo 3	(105)	(185)	290	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	(2.998)	278	1.882	(838)
Diskont obezvrijedjenih kredita	-	-	(147)	(147)
Otpisi	(2)	-	(3.767)	(3.769)
Reklasifikacija	-	-	(7)	(7)
Stanje na dan 31. decembar 2021.	9.366	1.581	8.276	19.223

Pregled bruto kredita preduzećima prikazuje kreditni kvalitet i maksimalnu izloženost kreditnom riziku prema internoj kreditnoj rejting skali i nivou umanjenja vrijednosti na kraju godine:

Preduzeća	31.12.2022.			31.12.2021.
	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Interna rejting skala				
Nizak rizik	25.546	1.419	1	26.966
Umjeren rizik	127.504	5.810	-	133.314
Visok rizik	36.156	22.408.00	-	58.564
Obezvrijedeni krediti	-	-	7.728	7.728
Ukupno	189.206	29.637	7.729	226.572
				233.705

Kretanja u bruto kreditima preduzećima prema nivoima očekivanih kreditnih gubitaka:

Preduzeća	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Bruto stanje na dan 1. januar 2022.	162.516	58.053	13.136	233.705
Novoplasirani krediti	105.266	10.303	-	115.569
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(77.474)	(21.158)	(3.358)	(101.990)
Transfer u Nivo 1	9.600	(9.586)	(14)	-
Transfer u Nivo 2	(4.369)	4.369	-	-
Transfer u Nivo 3	(148)	(5.732)	5.880	-
Krediti u otplati	(6.133)	(6.612)	(1.594)	(14.339)
Otpisi	(52)	-	(6.321)	(6.373)
Bruto stanje na dan 31. decembar 2022.	189.206	29.637	7.729	226.572

Kretanja ispravke vrijednosti kredita preduzećima prema nivoima očekivanih kreditnih gubitaka:

Preduzeća	Nivo 1 '000 KM	Nivo 2 '000 KM	Nivo 3 '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januar 2022.	2.137	3.742	12.921	18.800
Novoplasirani krediti	1.292	565	-	1.857
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(691)	(1.080)	(2.461)	(4.232)
Transfer u Nivo 1	688	(688)	-	-
Transfer u Nivo 2	(91)	91	-	-
Transfer u Nivo 3	(3)	(423)	426	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	(719)	(110)	2.625	1.796
Diskont obezvrijedjenih kredita	-	-	-	-
Otpisi	-	-	(6.335)	(6.335)
Reklasifikacija	-	-	(1.062)	(1.062)
Stanje na dan 31. decembar 2022.	2.613	2.097	6.114	10.824

11. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Preduzeća	Nivo 1 ‘000 KM	Nivo 2 ‘000 KM	Nivo 3 ‘000 KM	Ukupno ‘000 KM
Stanje na dan 1. januar 2021.	2.782	2.346	17.520	22.648
Novoplasirani krediti	967	892	-	1.859
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(792)	(300)	(238)	(1.330)
Transfer u Nivo 1	93	(93)	-	-
Transfer u Nivo 2	(847)	917	(70)	-
Transfer u Nivo 3	(2)	(41)	43	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	(64)	21	797	754
Diskont obezvrijeđenih kredita	-	-	(282)	(282)
Otpisi	-	-	(4.274)	(4.274)
Reklasifikacija	-	-	(575)	(575)
Stanje na dan 31. decembar 2021.	2.137	3.742	12.921	18.800

12. NEKRETNINE I OPREMA, I SREDSTVA S PRAVOM KORIŠĆENJA

Nabavna vrijednost	Zemljište '000 KM	Zgrade '000 KM	Oprema i ostala sredstva '000 KM	Investicije u toku '000 KM	Ulaganja u tuđa sredstva '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januar						
2021.	31	4.619	18.110	824	3.823	27.407
Povećanje	-	-	1.682	2.097	59	3.838
Transfer	-	-	-	(1.807)	-	(1.807)
Procjena	-	(419)	-	-	-	(419)
Prodaja i otpisi	-	-	(390)	-	-	(390)
Stanje na dan 31. decembar	2021	31	4.200	19.402	1.114	3.882
						28.629
Stanje na dan 1. januar						
2022.	31	4.200	19.402	1.114	3.882	28.629
Povećanje	-	1	1.745	985	43	2.774
Transfer	-	-	-	(1.428)	-	(1.428)
Procjena	-	-	-	-	-	-
Prodaja i otpisi	-	-	(300)	-	-	(300)
Stanje na dan 31. decembar	2022.	31	4.201	20.847	671	3.925
						29.675
Akumulirana amortizacija i obezvredenje						
Stanje na dan 1. januar						
2021.	-	-	13.035	-	2.893	15.928
Trošak za godinu	-	104	1.834	-	304	2.242
Procjena	-	(46)	-	-	-	(46)
Prodaja i otpisi	-	-	(386)	-	-	(386)
Stanje na dan 31. decembar	2021.	-	58	14.483	-	3.197
						17.738
Stanje na dan 1. januar						
2022.	-	58	14.483	-	3.197	17.738
Trošak za godinu	-	58	1.756	-	248	2.062
Procjena	-	-	-	-	-	-
Prodaja i otpisi	-	-	(253)	-	-	(253)
Stanje na dan 31. decembar	2022.	-	116	15.986	-	3.445
						19.547
Knjigovodstvena vrijednost						
Stanje na dan 31. decembar						
2021.	31	4.142	4.918	1.114	685	10.891
Stanje na dan 31. decembar	2022.	31	4.085	4.861	671	480
						10.128

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka nema građevinske objekte, zemljište, opremu, ostala sredstava založene kao kolaterale za obezbjeđenje kredita ili ostalih finansijskih obaveza. Banka posjeduje vlasničku dokumentaciju za građevinske objekte.

12. NEKRETNINE I OPREMA, I SREDSTVA S PRAVOM KORIŠĆENJA (nastavak)
Sredstva sa pravom korišćenja - MSFI 16

U skladu sa definisanim računovodstvenom politikom, Banka je koristila izuzeća od lizinga dozvoljena u skladu sa MSFI 16 koja se odnose na kratkoročni lizing za zakup poslovnog prostora u ukupnom trošku od 86 hiljade KM i lizing za sredstva male vrijednosti (zakupi opreme za štampanje i umnožavanje) u ukupnom trošku od 119 hiljada KM. Porez na prihod od kapitala i porez na dodatu vrijednost koji se odnose na ugovore zakupu na koje se primjenjuje MSFI 16 su evidentirani na poziciji Troškovi zakupnina.

	31. decembar 2022. KM '000	31. decembar 2021. KM '001
Stanje na dan 1. januar	6.385	6.577
Povećanje prava zakupa	15	1.010
Smanjenje prava zakupa	-	-
Amortizacija i isknjižavanje	(761)	(1.202)
Stanje na dan 31. decembar	5.639	6.385

Investicione nekretnine

Promjene na investiconim nekretninama u toku 2021. i 2022. godine su prikazane u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2022. KM '000	31. decembar 2021. KM '001
Stanje na dan 1. januar	120	120
Otuđenja i rashodovanje	(88)	-
Stanje na dan 31. decembar	32	120

13. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Softver '000 KM	Investicije u toku '000 KM	Ukupno '000 KM
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januar 2021.	10.200	1.183	11.383
Povećanje	1.012	1.268	2.280
Transfer	-	(990)	(990)
Stanje na dan 31. decembar 2021.	11.212	1.461	12.673
Stanje na dan 1. januar 2022.	11.212	1.461	12.673
Povećanje	739	436	1.175
Transfer	-	(1.099)	(1.099)
Stanje na dan 31. decembar 2022.	11.951	798	12.749
Akumulirana amortizacija			
Stanje na dan 1. januar 2021.	7.759	-	7.759
Trošak za godinu	1.017	-	1.017
Stanje na dan 31. decembar 2021.	8.776	-	8.776
Stanje na dan 1. januar 2022.	8.776	-	8.776
Trošak za godinu	1.098	-	1.098
Stanje na dan 31. decembar 2022.	9.874	-	9.874
Knjigovodstvena vrijednost			
Stanje na dan 31. decembar 2021.	2.436	1.461	3.897
Stanje na dan 31. decembar 2022.	2.077	798	2.875

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.
14. OSTALA AKTIVA

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Potraživanja za prodatu stečenu imovinu	2.855	1.358
Potraživanja po kartičnom poslovanju	2.677	1.433
Dati avansi i depoziti	1.866	1.518
Potraživanja od komitenata za plaćene inostrane troškove	708	705
Potraživanja za naknade	397	374
Potraživanja po osnovu unaprijed plaćenih troškova	306	243
Zalihe	35	128
Vrijednosti primljene za naplatu potraživanja	5	5
Potraživanja za prodata osnovna sredstva	3	4
Ostala potraživanja	1.512	1.072
Bruto ostala aktiva	10.364	6.841
Ispravka vrijednosti	(2.965)	(1.779)
Neto ostala aktiva	7.399	5.061
Kretanja ispravke vrijednosti:		
	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	1.779	1.672
Gubici od obezvrjeđenjanja	1.921	518
Otpuštanje priznatih gubitaka od obezvrjeđenja	(1.173)	(249)
Neto gubici od umanjenja vrijednosti priznati u izveštaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Napomena 25)	748	269
Kursne razlike	29	7
Prenos	546	(12)
Indirektni otpisi	(137)	(157)
Stanje na dan 31. decembra	2.965	1.779

15. OSNOVNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	4.296	6.316
Ispravka vrijednosti	(4.288)	(4.661)
Osnovna sredstva namijenjena prodaji	8	1.655
Kretanja ispravke vrijednosti:		
	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	4.661	4.003
Gubici od obezvrjeđenja	610	1.009
Otpuštanje priznatih gubitaka od obezvrjeđenja	(561)	(395)
Neto gubici/(dobici) od umanjenja vrijednosti priznati u izveštaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Napomena 25)	49	614
Prodaja	(2.219)	(549)
Prenos	1.797	593
Stanje na dan 31. decembra	4.288	4.661

16. DEPOZITI BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija prema ugovornom dospijeću su kako slijedi:

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Depoziti po viđenju	5.568	8.322
Kratkoročni depoziti	2.181	3.101
Dugoročni depoziti	12.510	13.467
	<u>20.259</u>	<u>24.890</u>

17. DEPOZITI KOMITENATA

Depoziti komitenata prema ugovornom dospijeću su kako slijedi:

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Depoziti po viđenju	562.079	599.646
Kratkoročni depoziti	164.913	121.725
Dugoročni depoziti	65.185	119.756
	792.177	841.127

Depoziti komitenata prema sektorskoj strukturi su kako slijedi:

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Preduzeća	185.177	221.485
Državne institucije	245.832	110.032
Strana lica	9.588	49.797
Stanovništvo	322.926	400.985
Ostale organizacije	28.654	58.827
	792.177	841.127

18. UZETI KREDITI

Krediti od fondova kojima upravlja Investiciono-razvojna banka RS

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
	62.126	56.652
	62.126	56.652

Krediti od fondova kojima upravlja Investiciono-razvojna banka Republike Srbije koriste se za odobravanje stambenih i investicionih kredita stanovništvu i privredi, sa godišnjom kamatnom stopom u rasponu od 0,5 do 3,7% i rokom dospijeca do 25 godina.

Dio obaveze koja dospijeva u periodu od godinu dana iznosi 6.348 hiljada KM.

19. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Obaveze po osnovu lizinga	5.827	6.579
Razgraničeni prihodi	1.462	325
Obaveze prema dobavljačima	1.088	1.009
Obaveze po kartičnom poslovanju	945	569
Ostale obračunate obaveze	599	1.511
Obaveze za indirektne poreze	121	212
Obaveze po preuzetoj imovini	107	1.352
Prolazni računi	-	493
Obaveze za deponovane osnivačke uloge	105	141
Obaveze za naknade Centralnoj banci	26	92
Ostale obaveze	1.135	1.193
	11.415	13.476

19. OSTALE OBAVEZE (nastavak)**Obaveze po osnovu lizinga**

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Obaveze po osnovu lizinga od:		
- Sredstava s pravom korišćenja	5.827	6.579
	5.827	6.579
Dospjeća lizing obaveza:		
- Unutar jedne godine	992	1.074
- Između jedne i dvije godine	740	990
- Između dvije i tri godine	655	784
- Između tri i četiri godine	587	696
- Između četiri i pet godina	592	660
- Nakon pet godina	2.261	2.375
	5.827	6.579
	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Početno stanje na 1. januar	6.579	6.679
Novi ugovori	1.491	1.010
Rashodi kamata	179	157
Plaćanje lizing rata	(1.328)	(1.267)
Ostalo modifikacija lizinga – produženje roka i korekcija cijene po osnovu aneksa ugovora	(1.094)	-
Stanje na 31. decembar	5.827	6.579

19.1 Kratkotrajni lizinzi

Kratkoročni zakupi i troškovi priznaju se linearno tokom izvještajnog perioda. Troškovi koji se odnose na zakup predmeta male vrijednosti za koje se primjenjuje izuzeće od priznavanja. Ukupni trošak kratkotrajnih lizinga objavljen je u Napomeni 28.

19.2. Iznosi priznati za izvještajni period

Sljedeći iznosi su priznati u bilansu uspjeha:

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Troškovi kamata na obaveze najma (uključeni u rashode od kamata)	179	157
Troškovi koji se odnose na najam imovine male vrijednosti koja nije kratkoročni najam (uključeni u ostale poslovne rashode)	495	450
	674	607

20. REZERVISANJA

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Rezervisanja za vanbilansnu izloženost	1.635	1.819
Rezervisanja za otpremnine	352	482
Rezervisanja za bonuse	855	410
Rezervisanja za neiskorišćene dane godišnjeg odmora	471	271
Rezervisanja za sudske sporove	137	124
Rezervisanja za ostale obaveze	131	131
	3.581	3.237

20. REZERVISANJA (nastavak)

Kretanje u rezervisanjima za pojedine stavke je bilo sljedeće:

	Rezervisanja za sudske sporove '000 KM	Rezervisanja za vanbilansnu izloženost '000 KM	Rezervisanja za neiskorišćene dane godišnjeg odmora '000 KM	Rezervisanja za otpremnine '000 KM	Rezervisanja za bonuse '000 KM	Rezervisanja za ostale obaveze '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januar 2021.	4.795	1.369	326	272	695	131	7.588
Nova rezervisanja u izvještaju o dobitu ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	55	2.885	-	210	117	-	3.267
Ukidanje rezervisanja	(4.693)	(2.435)	(55)	-	(402)	-	(7.585)
Neto priznato u izvještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	(4.638)	450	(55)	210	(285)	-	(4.318)
Umanjenje rezervisanja po osnovu isplate	(33)	-	-	-	-	-	(33)
Stanje na dan 31. decembar 2021.	124	1.819	271	482	410	131	3.237
Stanje na dan 1. januar 2022.	124	1.819	271	482	410	131	3.237
Nova rezervisanja u izvještaju o dobitu ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	18	2.472	200	59	855	-	3.604
Ukidanje rezervisanja	(5)	(2.656)	-	(189)	(410)	-	(3.260)
Neto priznato u izvještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	13	(184)	200	(130)	445	-	344
Umanjenje rezervisanja po osnovu isplate	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2022.	137	1.635	471	352	855	131	3.581

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

21. AKCIONARSKI KAPITAL

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Odobreno, izdato i plaćeno u cijelosti		
62.198 redovnih akcija	62.198	62.198
Otkupljene sopstvene akcije	(224)	-
Aкционarski kapital	<u>61.974</u>	<u>62.198</u>

Acionarski kapital Banke denominovan je u konvertibilnim markama. Nominalna vrijednost svake izdate akcije je 1 hiljada KM. Sve akcije su plaćene u cijelosti.

Banka je 28.09.2022. izvršila otkup 224 sopstvene akcije od manjinskog akcionara ASA banka Naša i snažna d.d. Sarajevo (pravnog sljedbenika Sberbank BH d.d., Sarajevo) za iznos od 39 hiljada KM.

Vlasnici Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine bili su kako slijedi:

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2022. %	31. decembar 2021. '000 KM	31. decembar 2021. %
Nova banka a.d. Banja Luka	61.974	99,64%	-	-
ATOS BANK a.d. Banja Luka	224	0,36%	-	-
Sberbank Europe AG, Beč	-	-	61.974	99,64%
Sberbank BH d.d., Sarajevo	-	-	224	0,36%
	<u>62.198</u>	<u>100,00%</u>	<u>62.198</u>	<u>100,00%</u>

Na dan 31. decembra 2022. godine, većinski akcionar Banke bila je Nova banka a.d. sa 99,64% udjela.

U nastavku je prikazana kalkulacija osnovne i razrijeđene zarade po akciji. Kalkulacija je identična budući da Banka nema konvertibilnih obveznica niti drugih opcija koje bi mogle povećati prosječan broj akcija.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Neto dobit tekuće godine (u hiljadama KM)	9.918	18.169
Prosječni broj redovnih akcija u opticaju tokom razdoblja	62.140	62.198
Neto zarada po akciji (u KM)	159,61	292,12

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

22. PRIHOD I RASHOD OD KAMATA

a) Prihod od kamata

	2022. ‘000 KM	2021. ‘000 KM
Novčana sredstva i obavezna rezerva kod Centralne banke	2	-
Krediti i potraživanja od banaka	148	11
Krediti i potraživanja od komitenata	31.983	31.810
Naknade po osnovu odobravanja kredita	3.325	3.602
Prihodi od kamata po osnovu obezvrijedjenih kredita	-	428
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	1.711	1.497
	37.169	37.348

b) Rashod od kamata

	2022. ‘000 KM	2021. ‘000 KM
Depoziti komitenata	3.041	2.521
Negativna kamata na sredstva kod banaka	792	916
Uzeti krediti	855	911
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	288	341
Kamata po aranžmanima lizinga	179	157
	5.155	4.846

Prihodi i rashodi od kamata po izvorima nastanka su dati u sljedećoj tabeli:

	2022. Prihodi ‘000 KM	2022. Rashodi ‘000 KM	2021. Prihodi ‘000 KM	2021. Rashodi ‘000 KM
	‘000 KM	‘000 KM	‘000 KM	‘000 KM
Banke i druge finansijske organizacije	93	1.943	2	1.078
Preduzeća	5.899	376	9.104	675
Javni sektor	3.195	322	1.575	991
Stanovništvo	27.982	2.514	26.667	2.102
	37.169	5.155	37.348	4.846

23. PRIHOD I RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) Prihod od naknada i provizija

	2022. ‘000 KM	2021. ‘000 KM
Naknade i provizije po kreditnim karticama	6.512	5.954
Usluge platnog prometa u zemlji	4.148	4.434
Mjenjački poslovi	3.540	3.335
Naknade i provizije za vođenje računa	3.114	3.129
Usluge platnog prometa u inostranstvu	1.690	2.252
Provizije po izdatim garancijama i vanbilansnim stavkama	1.288	1.172
Ostale naknade i provizije	3.105	2.774
	23.397	23.050

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

23. PRIHOD I RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA (nastavak)

b) Rashod od naknada i provizija

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Naknade po poslovima platnih kartica	4.394	3.773
Usluge platnog prometa u zemlji	624	515
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	551	414
Usluge platnog prometa u inostranstvu	358	85
Ostale naknade i provizije	517	180
	6.444	4.967

24. OSTALI POSLOVNI PRIHOD I RASHOD

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Ostali poslovni prihod		
Naplaćena otpisana potraživanja	1.344	743
Prihodi po osnovu rezervi za potencijalne obaveze (napomena 20)	604	5.150
Prihod od smanjenja obezvređenja sredstava namijenjenih prodaji (napomena 15)	561	395
Prihod od prodaje nekretnina i opreme	130	70
Dividenda	4	4
Ostalo	2.442	769
Ostali poslovni rashod		
Rashodi obezvređenja sredstava namijenjenih prodaji (napomena 15)	(610)	(1.009)
Gubitak od prodaje HOV	(307)	-
Direktni otpisi potraživanja	(101)	(85)
Rashodi po osnovu rezervi za potencijalne obaveze (napomena 20)	(1.132)	(382)
Ukupno ostali poslovni prihod i rashod	2.935	5.655

25. NETO(DOBITAK/(GUBITAK) OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI, REZERVISANJA I PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Novčana sredstva (Napomena 7)	(2.919)	(180)
Neto gubici od prestanka priznavanja novčanih sredstava	(351)	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke (Napomena 8)	7	(11)
Hartije od vrijednosti (Napomena 9)	(1.327)	291
Krediti i potraživanja od banaka (Napomena 10)	-	9
Krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 11)	(4.454)	(1.347)
Neto dobici/gubici od prodaje kredita od komitenata (Napomena 11)	2.200	-
Ostala aktiva (Napomena 14)	(748)	(269)
Rezervisanja za vanbilansnu izloženost (Napomena 20)	184	(450)
	(7.408)	(1.957)

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

26. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Neto lična primanja	6.870	6.860
Porezi i doprinosi na neto lična primanja	4.172	4.446
Ostale naknade zaposlenima	1.771	2.528
	12.813	13.834

27. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Amortizacija nekretnina i opreme (napomena 12)	2.062	2.242
Amortizacija prava na korištenje (napomena 12)	1.220	1.203
Amortizacija nematerijalne imovine (napomena 13)	1.098	1.017
	4.380	4.462

28. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Troškovi materijala i usluga	4.856	5.288
Troškovi osiguranja	2.873	3.268
Troškovi telekomunikacija	1.394	1.289
Konsultantske usluge	1.021	1.194
Troškovi obezbeđenja	1.228	1.123
Indirektni porezi i doprinosi	981	960
Troškovi supervizije banaka	722	750
Troškovi marketinga i odnosa s javnošću	805	603
Troškovi zakupa	495	450
Troškovi revizije i advokatskih usluga	378	367
Administrativni troškovi	60	117
Ostalo	1.432	1.020
	16.245	16.430

29. POREZ NA DOBIT

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
Tekući porez na dobit	1.161	1.415
Odloženi porez na dobit	(86)	39
	1.075	1.454

29. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Usaglašavanje poreza na dobit

	'000 KM	'000 KM
Računovodstvena dobit prije poreza	<u>10.993</u>	<u>19.623</u>
Porez na dobit po stopi od 10%	1.099	1.962
Poreski efekat obračunatih troškova, kazni, penala, poreza po odbitku i drugih rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	1.250	115
Poreski efekat prihoda oslobođenih poreza na dobit	(1.715)	(150)
Poreski efekat umanjenja vrijednosti kredita i ostalih sredstava i rezervisanja koji se ne priznaju u poreske svrhe	527	(473)
Tekući porez na dobit	<u>1.161</u>	<u>1.454</u>
Efektivna poreska stopa %	<u>10,6%</u>	<u>7,4%</u>

Odložena poreska sredstva se sastoje iz privremenih razlika koje se pripisuju:

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
- Rezervisanja za godišnje bonuse	86	-
- Promjena fer vrijednosti finansijske imovine	214	9
	300	9

Odložene poreske obaveze se sastoje iz privremenih razlika koje se pripisuju:

	2022. '000 KM	2021. '000 KM
- Promjena fer vrijednosti stalnih sredstva	61	62
- Promjena fer vrijednosti vlasničkih hartija od vrijednosti	9	9
- Promjena fer vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti	-	-
	70	71

29. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Kretanje privremenih razlika u odloženim poreskim sredstvima i odloženim poreskim obavezama može se sumirati kao što slijedi:

	Odložena poreska sredstva '000 KM	Odložene poreske obaveze '000 KM	Neto odložena poreska (sredstva)/ obaveze '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2021.	(40)	123	83
Odloženi porez koji utiče na porez za dobit za godinu:			
- poreski gubici	-	-	-
- rezervisanja	40	-	40
- ostalo	-	(1)	(1)
	40	(1)	39
Odloženi porez koji se odnosi na stavke priznate u OSD tokom godine:			
- promjena fer vrijednosti osnovnih sredstava	-	(24)	(24)
- promjena fer vrijednosti finansijske imovine	(9)	(26)	(35)
	-	(50)	(59)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	(9)	72	63
Odloženi porez koji utiče na porez za dobit za godinu:			
- poreski gubici	-	-	-
- rezervisanja	(86)	-	(86)
- ostalo	-	-	-
	(86)	-	(86)
Odloženi porez koji se odnosi na stavke priznate u OSD tokom godine:			
- promjena fer vrijednosti osnovnih sredstava	-	-	-
- promjena fer vrijednosti finansijske imovine	(205)	-	(205)
	(205)	-	(205)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	(300)	72	(228)

30. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE**a) Garancije, akreditivi i ugovorene obaveze**

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Plative garancije:		
- u KM	14.837	12.638
- u stranoj valuti	6.696	11.729
Činidbene garancije:		
- u KM	47.667	48.510
- u stranoj valuti	8.008	7.448
Ukupno garancije i akreditivi	77.208	80.325
Neiskorišćeni i okvirni krediti	85.417	86.330
	162.625	166.655
Rezervisanja za vanbilans	1.635	1.819

Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

Akreditivi i garancije obavezuju Banku da izvrši plaćanje u korist korisnika ukoliko se za to ispune potrebni uslovi.

Garancije i „stand-by“ akreditivi nose isti tip rizika za Banku kao i krediti.

Preuzete neopozive obaveze

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorištene odobrene kredite i revolving kredite (kreditne kartice i pozajmice). Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi sa istekom. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći prije povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodne buduće gotovinske odlive.

Ipak, potencijalni kreditni gubitak je manji od ukupnih neiskorištenih obaveza iz razloga što je većina obaveza potencijalna i ista zavisi od ispunjenja određenih uslova od strane klijenta. Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorištenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročno preuzetih obaveza.

b) Sudski sporovi

Protiv Banke je pokrenuto nekoliko sudskega sporova. Banka određuje iznos rezervisanja na osnovu profesionalnih pravnih savjeta. Odluku o nivou rezervisanja donosi Uprava Banke na preporuku Komisije za procjenu ishoda sudskega sporova. Stanje sudskega sporova na dan 31. decembar 2022. iznosi 11.132 hiljada KM (2021.: 6.981 hiljadu KM), a Banka je formirala rezervisanja u iznosu od 137 hiljada KM (2021.: 124 hiljade KM).

31. POSLOVI U IME I ZA RAČUN TREĆIH LICA

Banka upravlja sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica. Ova sredstva se vode u vanbilansnoj evidenciji odvojeno od sredstava Banke. Za upravljanje sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica Banka naplaćuje naknadu. Prihodi i rashodi po ovim sredstvima knjiže se u korist ili na teret vlasnika, odnosno korisnika.

Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica dati su u narednoj tabeli:

	31. decembar 2022. '000 KM	31. decembar 2021. '000 KM
Komisioni plasmani – kreditiranje poljoprivrednog stanovništva Opštine Laktaši	4	4
	<u>4</u>	<u>4</u>

32. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Prema čl. 2. stav 25) Zakona o bankama Republike Srpske definisana su lica u posebnom odnosu sa Bankom: članovi bankarske grupacije, članovi nadzornog odbora, članovi uprave, nosioci ključnih funkcija te članovi njihovih užih porodica.

Pregled povezanih lica za period 1.1.2021.-3.5.2022.

Naziv	Opis
Matični subjekt	Sberbank of Russia, Sberbank Europe AG
Subjekti sa zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem nad subjektom	Grupa Sberbank
Ključni menadžment	Članovi Nadzornog odbora i Uprave banke te lica povezana sa navedenim članovima grupa Kesić, grupa Zrilić, grupa Mihajlović, grupa Arežina, grupa Vilendečić, grupa Manojlović, grupa Burić, grupa Đukić, grupa Zrnić

Pregled povezanih lica za period 4.5.2022-31.12.2022.

Naziv	Opis
Matični subjekt	Nova banka a.d. Banja Luka, MG Mind M. Grad
Subjekti sa zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem nad subjektom	Grupa MG Mind
Ključni menadžment	Članovi Nadzornog odbora i Uprave banke te lica povezana sa navedenim članovima grupa Jovičić, grupa Kesić, grupa Zrilić, grupa Mihajlović, grupa Arežina, grupa Vilendečić, grupa Manojlović, grupa Burić, grupa Đukić, grupa Zrnić

Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za 2022. godinu (povezana lica za period 1.1.2022-3.5.2022. godine)

	Matični subjekt '000 KM	,Subjekti sa zajedničkom kontrolom '000 KM	Ključni menadžment '000 KM	Ukupno '000 KM
Prihod od kamata	3	-	32	35
Rashod od kamata	-	-	(14)	(14)
Neto prihod od kamata	3	-	12	21
Prihod od naknada i provizija	17	99	23	139
Rashod od naknada i provizija	(24)	(304)	-	(328)
Ostali poslovni prihodi	9	-	5	14
Ostali operativni rashodi iz poslovanja	(472)	-	-	(472)
Dobit tekuće godine	(467)	(205)	46	(626)

32. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za 2022. godinu (povezana lica za period 4.5.2022-31.12.2022. godine)

	Matični subjekt	Subjekti sa zajedničkom kontrolom	Ključni menadžment	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Prihod od kamata	11	119	28	158
Rashod od kamata	-	-	(15)	(15)
Neto prihod od kamata	11	119	13	143
Prihod od naknada i provizija	193	36	22	251
Rashod od naknada i provizija	(220)	(5)	-	(225)
Ostali poslovni prihodi	-	-	1	1
Ostali operativni rashodi iz poslovanja	-	(47)	-	(47)
Dobit tekuće godine	(16)	103	36	123

Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za 2021. godinu

	Matični subjekt	Subjekti sa zajedničkom kontrolom	Ključni menadžment	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Prihod od kamata	1	-	15	16
Rashod od kamata	(12)	(2)	(9)	(23)
Neto prihod od kamata	(11)	(2)	6	(7)
Prihod od naknada i provizija	155	22	15	192
Rashod od naknada i provizija	(88)	(196)	-	(284)
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	-
Ostali operativni rashodi iz poslovanja	(1.026)	-	-	(1.026)
Dobit tekuće godine	(970)	(172)	21	(1.125)

32. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Izvještaj o finansijskoj poziciji za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine

	Matični subjekt ‘000 KM	Subjekti sa zajedničkom kontrolom ‘000 KM	Ključni menadžment ‘000 KM	Ukupno ‘000 KM
AKTIVA				
Novčana sredstva	4.281	-	-	4.281
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima	-	3.158	579	3.737
Ostala potraživanja i AVR	4	-	1	5
Poslovna aktiva	4.285	3.158	580	8.023
Vanbilans – neopozive obaveze	7.595	3.485	139	11.219
Vanbilans – potencijalne obaveze	905	606	-	1.511
Vanbilansna aktiva	8.500	4.091	139	12.730
UKUPNA AKTIVA	12.785	7.249	719	20.753

	Matični subjekt ‘000 KM	Subjekti sa zajedničkom kontrolom ‘000 KM	Ključni menadžment ‘000 KM	Ukupno ‘000 KM
PASIVA				
Depoziti komitenata	13	323	1.306	1.642
Ostale obaveze i PVR	19	6	-	25
Poslovna pasiva	32	329	1.306	1.667
Vanbilans – neopozive obaveze	7.595	3.485	139	11.219
Vanbilans – potencijalne obaveze	905	606	-	1.511
Vanbilansna pasiva	8.500	4.091	139	12.730
UKUPNA PASIVA	8.532	4.420	1.445	14.397

32. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Izvještaj o finansijskoj poziciji za godinu koja se završila 31. decembra 2021. godine

	Matični subjekt ‘000 KM	Subjekti sa zajedničkom kontrolom ‘000 KM	Ključni menadžment ‘000 KM	Ukupno ‘000 KM
AKTIVA				
Novčana sredstva	13.640	10.774	-	24.414
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima	-	-	334	334
Ostala potraživanja i AVR	-	-	-	-
Poslovna aktiva	13.640	10.774	334	24.748
Vanbilans – neopozive obaveze	-	-	180	180
Vanbilans – potencijalne obaveze obaveze	-	-	-	-
Vanbilansna aktiva	-	-	180	180
UKUPNA AKTIVA	13.640	10.774	514	24.928

	Matični subjekt ‘000 KM	Subjekti sa zajedničkom kontrolom ‘000 KM	Ključni menadžment ‘000 KM	Ukupno ‘000 KM
PASIVA				
Depoziti komitenata	-	1.326	1.699	3.025
Ostale obaveze i PVR	516	-	-	516
Poslovna pasiva	516	1.326	1.699	3.541
Vanbilans – neopozive obaveze	-	-	180	180
Vanbilans – potencijalne obaveze	-	-	-	-
Vanbilansna pasiva	-	-	180	180
UKUPNA PASIVA	516	1.326	180	2.022

Krediti plasirani Upravi Banke i članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, te članovima njihovih užih porodica su odobravani po kamatnim stopama od 3,85% do 6,99% na godišnjem nivou, te po kamatnim stopama od 11,99% do 14,00% na godišnjem nivou za kredite po kreditnim karticama (VISA, MASTERCARD STANDARD i GOLD).

Uprava Banke se sastoji od predsjednika i dva člana. U toku godine članovima Uprave isplaćeno je, uključujući plate i bonusе i nenovčane dohotke, ukupno 761 hiljadu KM (2021.: 801 hiljadu KM).

U toku godine članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju isplaćeno je 121 hiljade KM (2021: 92 hiljade KM).

U 2022. godini Banka je uplatila doprinose u penzijski fond za ključno rukovodstvo u iznosu 241 hiljada KM (2021.: 245 hiljada KM).

Oročeni depoziti ključnog rukovodstva Banke zaključeni su po kamatnoj stopi od 0,20% do 3,50% na godišnjem nivou.

ATOS BANK A.D. BANJA LUKA**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.****33. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA**

Banka je izmjenom unutrašnje organizacije od 01.01.2023. godine proširila Upravu Banke za dva dodatna člana, i to člana Uprave za IT i bankarske operacije za kojeg je imenovan Mirko Antić sa mandatom od 11.01.2023. do 07.05.2026. i člana Uprave za pravne i opšte poslove za kojeg je imenovan Milan Kudra takođe sa mandatom od 11.01.2023. do 07.05.2026. Pored ovoga, član Uprave za finansije i rizike Slobodan Zrilić je na sopstveni zahtjev razriješen dužnosti, a na ovo mjesto imenovan je Predrag Kovačević sa mandatom od 01.03.2023. do 07.05.2026.

Pored gore navedenih, nije bilo drugih značajnih događaja nakon datuma izvještajnog perioda koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izvještaje Banke za 2022. godinu.

34. DEVIZNI KURSEVI

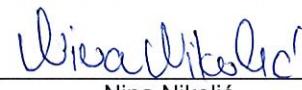
Zvanični kursevi koji su korišćeni za kursiranje bilansnih pozicija denominiranih u stranoj valuti na 31. decembar 2022. i 2021. godine u Konvertibilnu marku (BAM) su bili sljedeći:

	2022.	2021.
EUR	1,95583	1,95583
USD	1,83371	1,72563
CHF	1,98622	1,88732
AUD	1,246307	1,254220
CAD	1,354453	1,350618
HRK	25,951436	26,004574
CZK	0,081101	0,078494
DKK	0,263004	0,263004
HUF	0,487896	0,528388
NOK	0,186025	0,196166
SEK	0,175856	0,190928
GBP	2,205168	2,330311
RUB	0,025709	0,023040
RSD	1,667056	1,663682

Banja Luka, 13. mart 2023. godine

U ime ATOS BANK a.d. Banja Luka
Igor Jovićić
Predsjednik Uprave

Predrag Kovačević
Član Uprave

Nina Nikolić
Sertifikovani računovođa